

SoNeC

Szociokratikus Szomszédsági Körök Európában:

Hogyan jogosítja fel a részvételi döntéshozatal a szomszédokat az együttműködésre és a helyi és globális szükségletek kezelésére.

Szerkesztőség

Ez a kiadvány hét európai ország (Ausztria mint vezetőország, Németország, Görögország, Olaszország, Görögország, Hollandia, Egyesült Királyság, Magyarország, Németország, Olaszország) kilenc szervezet tagjainak közös munkáján alapul a 2020 és 2022 közötti időszakban. Munkánkat a KA2 Erasmus+ együttműködési célú partnerségek uniós pályázati program támogatta. sonec.org/

Szerzők: Barbara Strauch, Rita Mayrhofer

Együttműködés: Maria-Juliana Byck, Orsolya Lelkes, Johannes Zimm, Pia Haertinger, Naya Tselepi, Nathaniel Whitestone

Grafikai tervezés: Daniel Ornetzeder

1. kiadás, november 2022

Kiadó: Soziokratie Zentrum Österreich

www.soziookratiezentrum.org

A-1110 Wien

info@soziookratiezentrum.org

Ez az anyag a Creative Commons Licence 4.0 International licenc alatt áll.

creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/

Megjelölés - Nem kereskedelmi - Szerzői jog által védett

Megfelelően meg kell adni a hivatkozást, meg kell adni a licencre mutató linket, és jelezni kell, ha változtatások történtek. Ez bármilyen ésszerű módon történhet, kivéve úgy, hogy az a licencadó támogatását sugallja. Az anyagot nem használhatja kereskedelmi célokra. Ha szerkeszti vagy új tartalmat ad hozzá, a módosított anyagot nem terjesztheti.

**Co-funded by
the European Union**

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Tartalomjegyzék:

1. Bevezetés

- 1.1 Mi az a SoNeC?
- 1.2 Kik vagyunk - SoNeC partnerség
- 1.3 SoNeC koncepció - egy alapvető keretrendszer
- 1.4 Miért van szükségünk SoNeC-re?
- 1.5 SoNeC kihívásai és lehetőségei

2. SoNeC kutatások a SoNeC mögött - mit találtunk európai kontextusban

- 2.1 Különböző típusú városrészek?
- 2.2 Motiváció egy szomszédsági projekt elindítására
- 2.3 Különböző típusú kezdeményezők
- 2.4 Első lépések
- 2.5 Esettanulmány-projektek eredményei
- 2.6 Szinergia a városrészekben átívelő projektek esetében
- 2.7 Helyi önkormányzatok támogatása
- 2.8 Külső kapcsolatok és hálózatok
- 2.9 Siker kulcselemei

3. SoNeC szemlélet

- 3.1 SoNeC elvek alapja
- 3.2 SoNeC alapelvei
- 3.3 SoNeC kihívásai és lehetőségei
- 3.4 SoNeC célok és nemzetközi politikai stratégiák
- 3.5 Szociokratikus szomszédsági kör prototípusának modellje
- 3.6 Potenciális SoNeC kezdeményezők

4. SoNeC megvalósítás

- 4.1 Szerepek a végrehajtási folyamaton
- 4.2 SoNeC elindításának általános lépései
- 4.3 Civil szervezet KEZDEMÉNYEZÉS (A.)
 - Egy régió végrehajtási folyamatának kidolgozása
- 4.4 KORMÁNYZATI KEZDEMÉNYEZÉS (B.)
 - Végrehajtási folyamat kidolgozása egy város vagy település számára
- 4.5 POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS (C.)
 - Végrehajtási folyamat kidolgozása a környékre
- 4.6 KÉPZÉS ÉS TÁMOGATÁS a PILOT-projektekhez
- 4.7 SoNeC HÁLÓZAT

5. SoNeC lehetséges

hatása Kapcsolat

Források

1. Bevezetés

A SoNeC - [Szociokratikus Szomszédsági Körök](#) - egy olyan keretrendszer, amely a helyi problémák kezelésének és egy társadalmilag igazságosabb és ökológiailag fenntarthatóbb jövő megvalósításának eszközeként szomszédsági alapú, részvételi és inkluzív döntéshozatali folyamatokat hoz létre.

A SoNeC-t az Indiában az 1970-es évek óta sikeresen működő [szomszédsági parlamentek](#) inspirálták. Ott 370.000 szomszédsági alapú polgári társulást hoztak létre.

Aktívan képviselik a mindennapi élet problémáit és helyben való megoldásait.

1.1 Mi az a SoNeC?

A Szociokratikus Szomszédsági Kör (SoNeC) a szomszédok egy csoportja, amely egy körbe tömörül. A SoNeC-ek tagja lehet mindenki, aki ugyanazon a környéken él, társadalmi státuszától függetlenül, a választott politikai képviselőktől a hajléktalanokig. A SoNeC-ben minden olyan kérdéssel lehet foglalkozni, ami szomszédságot érinti, amely az embereket érdekli, és amelyet képesek közösen megoldani. Egy szomszédsági kör foglalkozhat közös helyek és létesítmények (játsszóterek vagy parkok) tisztaságával, építésével és karbantartásával, az infrastruktúra fejlesztésével (forgalom csökkentése a gyalogos utcákban vagy az utak fejlesztése), a helyi környezetvédelemmel (faültetés és élőhelyek védelme), alternatív energiaközösségek kialakításával és a tudásanyag megosztásával, vagy a helyi szociális munka javításával és a veszélyek elleni védelem megszervezésével (fecskendőgyűjtés vagy csapadékvíz-elvezető rendszerek). A szociokratikus szomszédsági körök egy befogadóbb és társadalmilag igazságosabb szomszédság megteremtésén dolgoznak az oktatás, az egészségügyi kezdeményezések, a közösségi találkozóhelyek és a szomszédsági rendezvények révén.

Kezdeményezések létrehozásával és a helyi szervezetekkel, önkormányzatokkal való együttműködés biztosításával a szomszédok hatékonyabban gondoskodhatnak helyi körükről.

A SoNeC az állampolgári részvétel keretrendszere. A részvétel kívánt szintjétől függően¹, a megvalósítás helyenként eltérő lesz. A világjárvány okozta válság kezdete óta a polgári csoportok egyre inkább követelik a részvételi döntéshozást Európában². A városi tanácsok és parlamentek nagyobb részvételt és közös felelősségvállalást kérnek a polgároktól³.

A szociokratikus szervezetek és a szomszédsági projektek tapasztalatai azt mutatják, hogy a közös döntéshozatal társfelelősséget szül⁴. A SoNeC a társadalmi szerepvállalás elsajátítására biztosít lehetőséget és a szomszédok közötti együttműködésre. A szociális hozzáértés, a szolidaritás, az értékek megvitatása, a tudás megosztása mind-mind lehetséges a SoNeC révén.

1.2 Kik vagyunk - A SoNeC partnerség

A SoNeC partnerségben hét európai ország kilenc szervezete vesz részt. Együtt kutattuk, feltártuk és megosztottuk tapasztalatainkat Európában a szomszédsági alapú projektek fejlesztésére. Joseph Rathinam, a Neighbourhood Community Network (NCN) igazgatója és az indiai "Neighbour- Hood Parliaments" oktatója tanácsadóként vett részt a partnerségben. A projekt 26 hónapja alatt a SoNeC-partnerek közösen dolgozták ki a SoNeC átfogó koncepcióját. Most az a célunk, hogy munkánkat több száz önkormányzattal és egyesülettel osszuk meg Európa-szerte, hogy népszerűsítsük a koncepciót és az abban rejlő társadalmi, politikai és környezeti átalakulási lehetőségeket.

A SoNeC partnerséget az EU "[KA2 Erasmus+ együttműködési célú partnerségek](#)" elnevezésű, 2020-tól 2022-ig tartó pályázata finanszírozta. A cél az volt, hogy feltárják a szomszédsági alapú társadalmi közösségekben rejlő lehetőségeket, alulról felfelé irányuló, részvételi és inkluzív döntéshozatali folyamatokkal a helyi társadalmi és környezeti problémák megoldására, figyelembe véve az [Európai értékeket](#), az [Európai alapjogokat](#), az [Európai zöld megállapodást](#), valamint az [ENSZ fenntartható fejlődési céljait](#). A SoNeC partnerség célja, hogy felhívja a figyelmet a közös döntéshozatal, a megosztott felelősség, és a részvételt a polgárok helyi szintű politikai cselekvésének gyakorlatára.

SoNeC PARTNERSZERVEZETEK

Teljes név és ország:

[Soziokratie Zentrum Österreich](#), Ausztria

[Szövetkezetiséget Támogató Egyesület](#), Magyarország

Die [Wiener Volkshochschulen GmbH](#), Ausztria

[Stadt Augsburg](#), Németország

Stichting [Biotop City](#), Hollandia

[Evolving Cycles](#), Görögország

[Miutcánk Kft.](#), Magyarország

[Laboratorio Sicilia 2030](#), Olaszország

[A Fairer Society](#), Nagy-Britannia

1.3 A SoNeC koncepció - egy alapvető keretrendszer

A SoNeC alapkeretét az európai értékek, például a tolerancia, a kölcsönös tisztelet, a diszkrimináció elkerülése, a szolidaritás és a nemek közötti egyenlőség szem előtt tartásával alakították ki. A SoNeC a tudás és az információ megosztása, valamint a támogató hálózat biztosítása révén ösztönzi a változást.

A SoNeC-koncepció három jól kidolgozott és bevált koncepción alapul:

- A szomszédsági parlamenteket⁵ Indiában fejlesztették ki az 1970-es években, és 2018 óta Afrikában és Dél-Amerikában is elterjedtek, hogy a polgárokat képessé tegyék a helyi problémák megoldására.
- A szociokratikus társulásszervezési módszert (SCM)⁶, avagy szociokráciát⁷ Hollandiában fejlesztették ki az 1970-es években⁸ és 1990 óta világszerte elterjedt. A négy alapelve épülő szervezeti megközelítés célja az egyén felelősségének erősítése a szervezeteken belül.
- A Nobel-díjas Elinor Ostrom "Governing the Commons" (A közös javak kormányzása) című könyvének design elvei⁹ keretet biztosítanak a közös erőforrások mindenre kiterjedő kezeléséhez és megosztásához helyi szinten, központosított ellenőrzés nélkül.

E három megközelítés alapján a SoNeC partnerség az európai kontextusra vonatkozó konkrét SoNeC-elveket dolgozott ki (lásd a 3.1. fejezetet).

A SoNeC-koncepció a szociokratikus szomszédsági körök európai kontextusba történő adaptálásának és megvalósításának keretrendszere. Ezért a koncepció magában foglalja a 12 európai esettanulmányon végzett saját kutatásunk eredményeit¹⁰, a társasházi közösségek gyakorlati alapjait¹¹, a közjavak és a *vita activa*¹² elméleti fogalmait.

Az önkormányzatok és minden érdekelt politikai döntéshozó, szomszédsági alapú szervezet, közösségek és a megfelelő kezdeményezések, valamint a polgárok ezzel dokumentummal teljes tájékoztatást kapnak a SoNeC-nek nevezett, fejlődő keretrendszerhez. A megvalósításhoz és a saját egyedi környezetükben való társadalmi és politikai relevanciájukhoz való alkalmazkodáshoz. A SoNeC működőképes szemléletet kínál a valódi polgári részvételhez, amely potenciálisan jelentős hatással lehet az emberek szükségleteinek kielégítésére az egyre súlyosbodó éghajlati és jelenlegi demokratikus válsággal szembenézve egy adott térségben.

A SoNeC lehetővé teszi számunkra, mint körök számára, hogy hozzájáruljunk, fejlesszük rendszereinket, hatékonyabb stratégiákat hozzunk létre, és foglalkozzunk legégetőbb kihívásokkal.

1.4 Miért van szükségünk SoNeC-re?

A sokszoros válsághelyzet, amellyel mi és gyermekeink jelenleg szembesülünk, valóság és jól dokumentáltak, mind a tudósok, mind az akadémikusok által. A SoNeC célja, hogy kreatívan és sikeresen megoldja összefogással azt a rengeteg helyi és problémás kérdést amelyekkel szembe kell néznünk. Az aggodalmak tényekre, nem álhírekre, továbbá gyakorlati és tudományos ismeretekre épülnek. Az ember okozta klímaválság fenyegeti utódaink megélhetését; néhány éven belül lehetetlenné válik, hogy megelőzzük az ökoszisztémák jelentős összeomlásának kockázatát¹³.

A világhárvány mély sebeket hagyott társadalmunkban pszichológiai, társadalmi, jogi, oktatási és gazdasági szinten. Mindeközben az Orosz háború a második világháború óta a legsúlyosabb biztonsági válságot váltja ki Európában. Ezek a válságok tovább súlyosbítják a késő modernitás demokráciájának parázsló válságát Európában¹⁴. A demokrácia világszerte nyomás alatt áll az autokratikus államok növekvő száma és az illiberális vagy tekintélyelvű pártok megválasztása miatt, amelyek aláássák a megfelelő fékeket és egyensúlyokat, valamint a demokratikus intézményeket. A nyugati társadalmak tömegekre ható kihívásokkal, nagymértékű korrupcióval és a politikai pártrendszer zavarával szembesülnek.

Elterjedt probléma a társadalmi elszigeteltség, a magányosság érzése és a válságokkal kapcsolatos növekvő szorongás. A tehetetlenség érzése, a politikától való elszakadás, az az érzés, hogy a politikai elit nem képviseli a polgárok érdekeit, egyre inkább azt eredményezi, hogy ugyanezek a polgárok tartózkodnak a politikai részvételtől, ami a politikusok legitimitásának csökkenésével jár.

Ugyanakkor egyre többen követelnek más politikai kultúrát, átlátható döntéshozatalt és valódi részvételt a politikai döntéshozatali folyamatokban. A válságok kihívást jelentenek számunkra, hogy a szolidaritás, az állampolgárság és a politikai cselekvés új formáit dolgozzuk ki és valósítsuk meg a vita activa értelmében.

A politikai cselekvés számos új megközelítése, mint például a Transition Town Movement¹⁵, a commons mozgalom¹⁶, a Global Ecovillage Network¹⁷, a városi kertészkedés és a Foodcoops, a helyi közösségek szintjén kezdődik. Különösen a koronavírus-válság mutatta meg hatásosan a szomszédsági kapcsolatok és hálózatok nagy értékét. Ezek képezik társadalmaink alapját, támogatást nyújtanak szélsőséges esetekben, és biztosítják a lehetőséget, hogy az emberek maguk szervezkedhessenek. Bár számos kezdeményezés létezik, ezek még nem érték el a válságokra való hatékony reagáláshoz szükséges nagyságot; gyakran hiányzik belőlük az együttműködés stabil és egyszerű megszervezése és a közös döntéshozatal világosan strukturált folyamata.

Sokan kiábrándultak a hatalmi struktúrákból és a politikából, amelyek hozzájárultak a helyzet kialakulásához, és alternatív megoldásokat keresnek. A helyi önkormányzatok is tisztában vannak ezzel a problémákkal. A változás elindításához az összes polgár bevonására szükség van. A polgárok számára a saját városrészük a lakhelyük. Ez az a hely, ahol megismerik egymást, kapcsolatokat építenek ki és lépéseket tesznek a politikai és társadalmi-ökológiai változások elérése érdekében. A szomszédságuk az a közeg, ahol az emberek felismerhetik és megérthetik a problémákat, és közösen megvitathatják a lehetséges megoldásokat, ahelyett, hogy tehetetlenül szembesülnének az elvont fenyegetésekkel. A városrészükben felelősséget vállaló polgárok közvetlen visszajelzést adnak az önkormányzatoknak arról, hogy mit kell tenni, és hogyan tudnak hozzájárulni a problémák megoldásához.

1.5 A SoNeC kihívásai és lehetőségei

A politikai rendszerekben bekövetkező változások általában a társadalomban tapasztalható válságok vagy problémák következményei, amelyeket a korábbi eszközökkel nem lehetett megoldani. A szociokratikus szomszédsági körök hatékony állampolgári részvételt kínálnak, és így fontos kiegészítői a helyi szintű képviseleti demokratikus rendszernek. A részvétel új, valódi módjainak létrehozásával a SoNeC átalakítja az helyi önkormányzat politikai rendszerét. Ezért azt javasoljuk, hogy a kihívásokat és lehetőségeket gondoljuk át alaposan annak érdekében, hogy a leginnovatívabb és leghatékonyabb változásokat eszközöljük az európai társadalom különböző kulturális kontextusaiban, mivel tisztában vagyunk azzal, hogy ezek a változások elkerülhetetlenül hatással lesznek a meglévő rendszerekre.

A kihívások a következők lehetnek

Előfordulhat, hogy kezdetben csak néhány polgár vesz részt a szomszédsági csoportokban, vagy akár idő- vagy pénzhiány miatt kirekesztettnek érzik magukat. A kezdeti projektcsoporthoz függ, hogy mennyire befogadó jellegűek a meghívások, és hogy vannak-e látható fejlesztések és vonzó tevékenységek a városrészben.

A polgárok elszoktak tőle, hogy olyan ügyeket intézzenek, amelyeket korábban a kormányok intéztek. Ma azonban hiány van az ellátásban, többek között a szociális juttatások csökkenése és a demográfiai fejlemények miatt. Itt a civileknek nagyobb felelősséget kell vállalnia megelőző képzések nélkül. Ha ráadásul hiányoznak a szükséges pénzügyi források, akkor a polgárok sem lesznek képesek adekválan megfelelni az elvárásoknak.

A lehetőség, hogy segítsenek alakítani a saját környezetüket, felbátorítja az embereket, és "felelősségteljes polgárokká" teszi őket. Ez nagyobb felelősségre vonhatóságot követelhet meg a választott tisztségviselőktől. Vajon értékelni fogják-e az önszerveződő szomszédsági társulásokban rejlő lehetőségeket?

Az általunk látott lehetőségek

Kimutatták, hogy a polgárok elkötelezettsége és szerepvállalása a helyi társadalmi és politikai problémák iránt jelentősen megnő, ha egyenlő esélyekkel dolgoznak együtt, szociokritikusan, azaz egyenrangúan. Ez erősíti a társadalmi összetartást, és az emberek nagyobb hajlandóságát a közjót szolgáló intézkedések támogatására.

A SoNeC a készségek és a tudás fejlődéséhez kalauzol, mivel az emberek képzéseken vesznek részt és tanulnak egymástól. A közösségileg indítványozott folyamatok során új tapasztalatokat szereznek, ami hatással van az egyén értékrendjére és demokratikus tudatosságára.

A szociokratikus döntéshozatal növeli a problémamegoldó képességet és ezáltal a szomszédság ellenálló képességét, így a válsággal kapcsolatos kihívások, például az éghajlatváltozás, a demográfiai változások, egy európai háború vagy egy világjárvány könnyebben kezelhetővé válnak.

2. A SoNeC mögött meghúzódó kutatás

2021-ben kilenc SoNeC partnerszervezetek gyűjtöttek esettanulmányokat saját országukban, melyeknek három kritériuma volt: a fenntartható fejlődési célok megvalósításán dolgoznak, már alkalmaznak szociokratikus elemeket, és ténylegesen a városrészben működnek. Az Európa-szerte 104 különböző projektből országonként két projektet választottak ki egy egységes kiválasztási folyamat során, figyelembe véve az adatok és a kontaktok elérhetőségét. A kiválasztott esettanulmányok gyakorlatáról, döntéshozatali folyamatáról, szervezeti felépítéséről és eredményeiről a helyi nyelven készült zoominterjúk segítségével kérdeztük őket. Tizenkét kvalitatív interjút értékelték GT (Grounded Theory)¹⁸ módszertannal. Ennek eredményeként kiemelték az erős helyi közösség vagy szomszédság építésének legfontosabb alapelemeit, amelyek minden projektben különböző módon jelentősek voltak.

- Youth Council of the Municipality of Thermi (GR)
- Save your Hood (GR)
- Gemeinwesen St. Andrä-Wörtern (A)
- Local Agenda 21 Vienna 7 (A)
- ZICO - Teatro Duomo (I)
- Casa di Quartiere Torino (I)
- Telepesek/Kis erdővédők (HU)
- Lebendige Nachbarschaft Am Bogen Augsburg (Ger)
- Wohnzimmer im Schwabencenter (Ger)
- Frome Neighbourhood Network (UK)
- Cloughjordan ecovillage (Eire)
- Utrechtse-Heuvelrug, city council (NL)

2.1 Különböző típusú városrészek?

Az esettanulmányok elemzése három különböző megközelítést azonosított a szomszédsággal kapcsolatban, amelyek a projektek minden más aspektusát befolyásolták:

- A helyi szomszédság (földrajzi értelemben egy utca házainak száma vagy többszintes házak száma), a szó szoros értelmében a szomszédságban élők.
- Kiterjesztett szomszédság (egy területen, kerületben), amelynek középpontjában egy találkozóhely áll (ami jó kiindulópontnak bizonyult a szomszédsági projektek számára), ahol a különböző szomszédságokból származó emberek találkoznak.
- Virtuális szomszédság, ahol egy téma vagy egy konkrét érdeklődési kör az alap, amely a helyi szomszédságban aktív (ami szintén kiindulópontja lehet a helyi szomszédságban zajló tevékenységeknek).

2.2 Motiváció egy szomszédsági projekt elindítására

A kezdeményezések elindításának okai sokfélék. Három megközelítést különböztethetünk meg, amelyek a gyakorlatban átfedésben lehetnek:

- Közös cél helyi szinten, például egy konkrét probléma megoldása.
- Szomszédsági együttműködés a jobb kapcsolatok kiépítése érdekében, konkrét cél nélkül.
- Az egyén kezdeményezi, hogy egy jobb világról alkotott jövőképtől vezérelve építsen egy szomszédsági kört.

A legtöbb esetben az első megközelítés figyelhető meg: a projektet egy konkrét probléma vagy problémacsoport, valamint egy ötlet a megoldása indítja el. Esettanulmányainkban ezek például a következők,

- Az egyre növekvő környezetszennyezés és szemét mennyisége a városrészekben, amelyet a szemetgyűjtésre összefogott csoportok oldottak meg
- Helyi politikai vezetők rövidlátása, megalapozatlan döntéseinek sorozata, amelyet a lakosság szakértelme enyhített
- Az önkormányzat politikai holtpontjait nagyobb részvétellel oldják meg; A csökkenő önkormányzati szolgáltatásokat polgári szerepvállalással helyettesítik
- A fiatalok politikai részvételének hiánya a szomszédsági parlamentek révén javult A szomszédok közötti kapcsolat hiánya, amelyet a szomszédsági csoportok révén orvosolnak.
- A környezeti válság enyhítése az ökofalu fenntarthatóbb életmódjának kialakításával

Az esettanulmányokban a tevékenységeket elindító konkrét kiváltó okok voltak például egy kiserdő kivágásának veszélye; egy játszótér megújulása; használaton kívüli szobák vagy telekek; egy frusztrációt kiváltó e-mail; egy polgármester, aki megismerkedik a szociokráciával.

2.3 Különböző típusú kezdeményezők

A SoNeC esettanulmányokban négy különböző típusú, a városrészekben működő új közösségi projekteket kezdeményező személyt találunk:

- Helyi önkormányzat
- Kormányzati szervezetek
- Civil szervezetek és mozgalmak

2.4 Az első lépések

Kezdeti elképzelés

A kezdeményezők megteszik az első alapvető lépést, azaz megnevezik a problémát és felismerik a változás szükségességét. Kialakítják a megoldási folyamat kezdeti elképzelését, megfogalmazzák céljait, megfogalmazzák a szükséges változásokról alkotott véleményüket, és felkérnek másokat is, hogy csatlakozzanak hozzájuk. Egy másik forráskönyvben a kezdeményezők lépnek fel, az aggodalomra okot adó témában szerepet vállalnak, és felkérnek embereket, hogy csatlakozzanak hozzájuk a felismert problémák megoldásához szükséges intézkedésekben.

A kezdeményezők meghívása

A helyi adottságoktól függően a kezdeményezőknek a többi emberhez intézett felkérése a csatlakozásra, hogy kövessék az ötletüket, más és más lehet. Ez a felkérés irányulhat egy találkozóhely közös létrehozására, egy helyi környezeti probléma közös megoldására, a lakosok helyi politikában való részvételének erősítésére vagy egy jobb, fenntartható élet megteremtésére. A tájékoztatás történhet szóban, szórólapokon, tájékoztató eseményeken, nyilvános rendezvényeken és összejöveteleken vagy házról házra történő kapcsolatfelvétel formájában. Fontos, hogy úgy kommunikáljunk, hogy a környéken mindenkihez eljusson.

Fenntartható keretrendszer

Amikor az emberek elfogadják a meghívást, a folyamat második szakasza kezdődik. A szereplők közössége bővül, és az eljárás keretrendszere fenntartható kell legyen. Ez a keretrendszer határozza meg, hogy a közösségi eljárások mennyire lesznek hatékonyak és mekkora lesz a részvételi arány; mekkora energiát lehet kifejtetni a közös megmozdulással, és hogyan tudnak az egyének részt venni benne. A kezdeményezők ezt a keretet (az együttműködés szabályai, a találkozó struktúrája, a kommunikációs kultúra, az átláthatóság) előre kidolgozhatják, és ajánlatként terjeszthetik elő, vagy a meghívást elsőként elfogadó személyekkel együttműködve alakíthatják ki. Az emberek motivációja a kezdeményezők meghívásának elfogadására nagyon sokféle lehet. Ezen a ponton fontos megtalálni a közös jövőképet és küldetést, amely mellett mindenki el tud köteleződni.

A vezetői funkció átadása

A kezdeményezőknek fontos ismérve, hogy felismerjék mikor van itt az ideje - a folyamatok megszilárdulása után, amikor már többen képesek vezetni eljárásokat az önszerveződés fejlődésével -, hogy visszavonuljanak és felszabadítsák a kezdeti vezető pozíciójukat. Visszalépnek és ahol a legjobban tudják használni képességeiket, tudásukat ott segítik a folyamatokat. A kezdeményezők taggá válás nélkül a folyamat és az önszerveződés nem tud teljes mértékben kibontakozni.

2.5 Az esettanulmány-projektek eredményei

A kiválasztott szomszédsági alapú projektek eredményei a társadalmi kohézió, az integráció, a polgárok aktivizálása, a képzés és az oktatás, a munkahelyteremtés, a művészeti és kulturális tevékenységek, valamint az ökológiai fenntarthatóság terén mutattak pozitív hatást.

Sok interjúalany elmondta, hogy megnőtt az összetartozás érzése, a bizalom és az egymás élete iránti érdeklődés, a kölcsönös támogatás és szolidaritás, az idegenekkel való kapcsolódás, vagy a kompetenciák megosztása és a "jó dolgok" közös véghezvitele.

A körök általában integrálják a különböző korú, etnikai hátterű, kultúrájú embereket. Ez magában foglalhatja szociális szolgáltatások, kulturális projektek, elhagyott közterületek gondozását, ünneplést és döntéshozatalt. Fokozódik az állampolgári részvétel, ahol az emberek nagyobb felelősséget vállalnak és felhatalmazást kapnak arra, hogy változtatásokat eszközölhessenek a helyi körükben. Ez gyakran konkrét okokhoz és alkalmakhoz kapcsolódik: tiltakozás egy erdő kivágása ellen, egy elhagyott játszótér átalakítása, zöldterületek létrehozása bármilyen élőlény számára. Szolidáris gazdaság vagy ajándék gazdaság, az erőforrások és készségek megosztása a legtöbb körben elterjedtek.

Egyértelműen pozitív hatás mutatkozik a készségek és a megszerzett tudás tekintetében. A projekt résztvevői gyakran kapnak képzést vagy támogatást szakemberektől vagy állami szervektől, és tevékenységük része a többi polgár oktatása.

A projektek többféle módon is pozitív hatást gyakorolnak az ökológiai fenntarthatóságra, például az ökológiai lábnyom tudatos csökkentését közösségi barkács és javító műhely üzemeltetésével és ruhák újrahasznosításával, FoodCoop vagy közösség által támogatott mezőgazdaság működtetésével, a komposzt megosztásával vagy a szeméthyűjtés megszervezésével, kisebb zöld infrastrukturális projekkel vagy a helyi erdők védelmével, alternatív energiaforrások és ökoépületek létrehozásával.

Az önkormányzat és a város is profitált az önkormányzat hatáskörébe tartozó közszolgáltatások önszerveződő irányításából. Például az erősebb közösségi kötelékek a gyújtogatásokkal szembeni közbiztonsági kezdeményezésekhez (rendőrségi és tűzoltói munka), a használaton kívüli tárgyak saját szervezésű megosztásához (hulladékgazdálkodás) és a közterületekért való felelősségvállalás gyomlálással, közösségi kertek és ültetési projektek révén (parkok és közterületek karbantartása).

A közösségi szervezési projektek elősegítik a szomszédságok közötti együttműködést a helyi ökológiai problémák megoldása és a fenntartható életmód programjainak támogatása érdekében. Az esettanulmányok szervezetei által kezdeményezett projektek közül sok nemcsak a hálózatukhoz tartozóknak, hanem a környék egészének is hasznára vált. Néhányan olyan erőforrás-megosztási programokat indítottak, mint a jótekonysági dobozok "Az emberek olyan dolgokat tesznek bele, amelyekre már nincs szükségük, például könyveket, élelmiszereket, hajszárítókat és gyermekjátékokat, amelyeket bárki elvihet. Ez egy kedves módja az adásnak és az elfogadásnak, és a környéken élők számára teljesen ingyenes. Jó érzést kelt, és a környéken elterjed a híre." A helyi problémákkal közösen foglalkoztak, és ezáltal a természetes ökológia javát szolgálták olyan projektek kezdeményezésével, mint a faültetés, bokrok ültetése egy töltésen egy helyi folyó vagy út, vagy a helyi vadvilág. Egy esettanulmány szerint országszerte számos város és település profitált a közterületek, parkok és természeti környezetek, például strandok és erdők megtisztítására irányuló szomszédsági kezdeményezésekből.

2.6 Szinergia a városrészekben átívelő projektek esetében

A szomszédsági projektek a közös ügyekkel és hasonlóan gondolkodó kezdeményezésekkel rendelkező emberek találkozásihelyeivé válnak. Ha egy szomszédsági szervezetet egyszer már elindítottak, akkor az egyfajta központtá válik azok számára, akiknek ötleteik vagy aggódalmaik vannak. Sok szervezet lehetővé tette az emberek számára, hogy utat találjanak a szomszédaikhoz, és így kapcsolódjanak be a közösségi alapú tevékenységekbe. A rendezvények szorosabb kötelékeket teremtetek a szomszédságokban. Több esettanulmányban szó esett arról, hogy egyszerű közösségi események, hogyan adtak lehetőséget a kapcsolatteremtésre azoknak az embereknek, akik korábban nem dolgoztak együtt. Néhány esettanulmány eléggé közismert lett, hogy szervezeten kívüli problémák megoldására is felkérjék őket és közvetítővé váltak a hasonló problémákkal küzdő szomszédok összekapcsolására. Az együttműködés révén megerősödtek.

Érdekes módon egy szervezeten kívüli kapcsolat még egy önkormányzati képviselőnek is lehetőséget jelentett arra, hogy jobban bekapcsolódjon a saját szomszédságába. Kezdeményezést indított, válaszul arra, hogy a önkormányzat rendszeresen mérgező gyomirtót használt. A kapcsolatokon keresztül bevonta a környékbelieket, és a gyomokat kollektív erővel, mérgező gyomirtó nélkül kordában tartotta. A projekt további előnyei közé tartozott, hogy az emberek jó hangulatban találkozhattak a szomszédaikkal, ráadásul a projektet más városrészekben is adoptálták.

Az emberek rendezvényeken keresztül történő összekapcsolásának ezt a módszerét más esettanulmányokkal készített interjúkban is megemlítették. Az egyik esettanulmányban úgy találták, hogy a közös alma préselés jó alkalom volt arra, hogy beszélgessenek és találkozzanak egymással.

2.7 A helyi önkormányzatok támogatása

Esettanulmányainkból kiderült, hogy egyes szervezeteket a helyi önkormányzatok és az önkormányzati közintézmények kezdeményeztek, vagy jelentős támogatást kaptak tőlük. Ez annak elismeréseként értékelhető, hogy a választott tisztségviselők megértették, hogy a város vagy település számára milyen előnyökkel jár az aktívabb polgári részvétel és a szomszédsági kezdeményezések által végrehajtott munka. Néhány szervezetet ingyenes, megfelelő helyiséggel vagy teremmel támogattak a találkozók és rendezvények számára, fizetett támogató személyzettel, projektekre szánt forrásokkal és a engedélyezési folyamatok egyszerűsítésével.

Az önkormányzat által támogatott Szomszédsági Hálózat esetében egy fizetett közösségfejlesztő tisztségviselő adminisztrálja a találkozók és közzéteszi a hírlevelet. Ez a személy segíti a közösségi kapcsolatokat. Jegyzeteket készít és elküldi a találkozók jegyzőkönyvének részleteit. Ő állítja össze a hírlevelet, bár a tartalmat a Szomszédsági Hálózat készíti.

Az esettanulmányok közül két projektet a helyi önkormányzat kezdeményezett. Kezdetben ők szervezték a találkozót a szomszédok számára, hogy megosszák elképzeléseiket és kéréseiket. Az önkormányzat Városnegyed-menedzsment Osztáya vezette a projektet, és meghívókat osztogatott az embereknek, hogy legyenek részesei.

Néhány esetben azért alakult helyi szomszédsági kezdeményezés, mert az illetékes közigazgatási hatóságok vagy helyi politikusok képtelennek tűntek a cselekvésre. Ebben az esetben verseny alakulhatott ki az intézmény és a kezdeményezés között.

2.8 Külső kapcsolatok és hálózatok

A szomszédsági szervezetek közül sokan tudtak új projekteket és vállalkozásokat támogatni és létrehozni. Néhány régóta működő szomszédsági szervezet lenyűgözően tudott a saját szervezeten kívüli projekteket létrehozni, többek között óvodákat, iskolákat, kerékpárműhelyt és közösségi barkács és javító műhelyt. Képesek voltak fizetett munkahelyeket létrehozni alternatív energiaprojektek, élelmiszeripari szövetkezetek, közösség által támogatott mezőgazdasági projektek (CSA - Community Supported Agriculture) irányítására.

2.9 A siker kulcselemei

A kör tagjainak elkötelezettsége - az idő mértéke és a részvétel intenzitása - nemcsak a közös jövőképen és célokon múlik, hanem a részvétel lehetőségein is. Az inkluzív részvétel magas szintje nemcsak a döntéshozatali folyamatról, hanem a hozzáférhetőségtől is függ.

A szomszédságon alapuló tevékenységek sikerének egyik legfontosabb kérdése, hogy hogyan, hol és milyen gyakran találkozzanak:

- Van-e olyan hely, ahol (nagy létszám) csoport találkozhat - beltéren vagy szabadtéren, nyilvános helyen?
- Van-e megfelelő infrastruktúra a személyes találkozókhoz (asztal, tábla, flipchart, digitális eszközök, raktár, WC, konyha)?
- Van-e pénzügyi támogatás a helyi önkormányzattól, szervezetektől, alapítványoktól vagy más finanszírozási forrásokból az anyagok megvásárlására, a szórólapok kifizetésére és a projektek további igényeinek kielégítésére?
- Vannak-e digitális források a környéken online találkozókhoz, hozzáférnek-e az emberek a részvételhez szükséges technológiához?

Az esettanulmányok azt mutatják, hogy a hely, az infrastruktúra és némi pénzügyi forrás is fontos. A finanszírozás lehetővé teszi bizonyos tevékenységeket, és biztosítja, hogy a rendezvényeken vagy kreatív projektekben olyan emberek is részt vehessenek, akiknek nincs vagy csak kevés a pénzük.

3. A SoNeC szemlélet

A kutatás és a tapasztalat lehetővé teszi számunkra, hogy megértsük a különböző megközelítéseket, és kiderítsük az okokat, hogy valami miért működik vagy miért nem. A bevált szemlélet komolyan vétele és az ezekre való alapozás segít elkerülni a hibákat.

3.1 A SoNeC alapelveinek forrása

A SoNeC koncepció három jól kidolgozott és bevált ideára épül:

- Az indiai szomszédsági parlamentek (Neighbourocracy)
- A szociokratikus közösség-szervezési módszer (SKM) - vagy szociokrácia (Sociocracy)
- "Design principles of the Commons"

Az indiai szomszédsági parlamentek már 20 éve folyamatosan fejlesztették és tesztelték ezeket az ideákat, melyeket nemrégiben kiegészítették a szociokratikus alapelvekkel, a konszenzussal és a nyílt választásokkal.

Az alapelvek mellett a szociokrácia számos más eszközt is tartalmaz, amelyek hozzájárulnak a mindenkori részvételével történő hatékony együttműködéshez.

Azok az elvek, amelyeket Elinor Ostrom felelősnek tart a közösen kezelt erőforrások sikeréért, nagyrészt egybeesnek a szociokrácia szabályaival. A szociokrácia konkrét eszközöket és folyamatokat biztosít az Ostrom által elvekhez megvalósításához a közösen kezelt javak terén.

Véleményünk szerint ez a három megközelítés összhangban van és kiegészíti egymást (lásd az alábbi 1. táblázatot). E három megközelítés elvei alapján a SoNeC partnerség ezen túlmenően az európai kontextusra vonatkozó speciális SoNeC-elveket kidolgozott ki.

1. táblázat : A SoNeC három forrásának - Szomszédságpolitika, Szociokrácia és Commons - fő elvei összehasonlításban

Szomszédsáspolitikai-elvek	Szociokrácia-elvek	Commons-elvek
Kis méret: Korlátozott számú háztartás egy szomszédsági körben. kb. 30 (20-40) háztartás.	Társulati-elv: Feladatok világosan meghatározott területek, amelyek kisebb alkörökre oszlanak, és amelyek összekapcsolódnak és a kör irányítja.	Világosan meghatározott határok: Világos és helyileg elfogadott határok vannak a jogos és a nem jogos felhasználók között. Egy adott közös erőforrás- rendszer és egy nagyobb társadalmi-ökológiai rendszer között is egyértelműek a határok.
Szomszédsági alapú: A háztartások egyértelmű hovatartozása egy városrészhez.	Egyértelmű tagság a körökben és megosztott irányítás a kör vezető, a facilitátor és a titkári/adminisztratori szerepek közt.	
Inkluzivitás: Mindenkit, aki ebben a szomszédságban él, meghívunk és szívesen látunk.	Minden olyan tagot, akiket egy döntés érint, bevonunk a döntéshozatali folyamatba.	Az erőtorrás-rendszer által érintett emberek többsége részt vehet a használati szabályok módosításában.
Számszerű egységesség: Minden korosztály és szint minden körön körülbelül ugyanannyi résztvevőből áll.	A körökben a résztvevők száma nem lehet több 20 főnél a hatékony döntéshozatal érdekében.	
Felmentés hatóköre: A körökbe megválasztott képviselőket fel lehet menteni, ha a társulat okkal úgy dönt, hogy más személyt választ.	Kettős hivatkozás: Egy szervezet vagy szomszédság minden köre a következő szinten kapcsolódik egymáshoz a kör vezetőjén és egy választott küldöttön keresztül. A szerepek felmentése lehetséges. Ha szükséges, a körök között “keresztkapcsolatokat” alkalmazunk, hogy horizontálisan összekapcsoljuk őket.	
Horizontális és vertikális szövetség: Horizontális kapcsolatok a gyermek-, ifjúsági és felnőtt körök között. Vertikális kapcsolatok az egyes szomszédsági társulásokból a közös hálózati körökbe, az együttműködés ösztönzése érdekében.		
Konvergencia: A szomszédsági körben minden szervezet, egyesület, intézmény és érdekelt fél, valamint a környezet jól kapcsolódik egymáshoz és befolyásolja a szomszédsági kört.	Top-Cirle: Minden szociokratikus szervezet a külső környezethez külső érdekeltek révén kapcsolódik, akiket a felső körükben a döntéshozatalba bevonnak.	Beágyazott intézmények, policentrikus kormányzás: Ha egy közös erőforrás szorosan kapcsolódik egy nagy erőforrás- rendszerhez, az irányítási struktúrák több szinten “egymásba ágyazódnak”.

Szubszidiaritás: Amit egy szomszédság saját maga meg tud oldani, azt nem oldhatja meg egy másik entitás.	A szubszidiaritás elengedhetetlen minden önszerveződő rendszerben, mint amilyen a szociokrácia is.	Kormány A szervezet autonómiájának elismerése: Győződjön meg arról, hogy a külső hatóságok tiszteletben tartják a közösség tagjainak szabályalkotási jogait. A szabályokat a helyi embereknek és a helyi ökológiai igényeknek kell meghatározniuk.
A szociokratikus nyílt választási és konszenzusos döntéshozatali folyamatok a szomszédságpolitikában főként a gyermekparlamentekben valósulnak meg.	Nyílt választás: A funkciók és szerepek megválasztása valamennyi tag nyílt szavazásával és egyetértésével történik. A megkönnyített, inkluzív folyamat segít megtalálni a legmegfelelőbb személyt egy adott feladatra.	A kollektív döntések szabályai: A részvételen alapuló döntéshozatal létfontosságú. Az erőforrás-rendszer által érintett emberek többsége részt vehet (bár sokan nem) a használati szabályok módosításában.
	Hozzájáruló döntéshozatal: Minden hang számít! A megoldás megalkotásának megkönnyített, inkluzív folyamata van. A döntés akkor születik meg, ha a körben senkinek sincs mindent felülíró ellenvetése egy javaslattal szemben. Nagyfokú átláthatóság, szabad reagálási lehetőség és rugalmasság.	Megfelelés: Az erőforrás kisajátításának és reprodukálásának szabályai megfelelnek a helyi és kulturális feltételeknek. Előirányzati és felhasználási szabályok igazodnak; a költségek megoszlása a felhasználók körében arányos a juttatások elosztásával.
<i>Ha a ellentétek születnek, a kör tagjai a feszültségek mértékétől függően a következő ülés napirendjén foglalkoznak vele.</i>		Monitoring: A tagok magatartásának ellenőrzése és a források ellenőrzése a tagok által vagy a felelős szervek által történik. Az erőforrások ellenőrzést szigorúan kell venni, elkerülvén a szabályok megsértését.
A Szomszédságpolitikában minden egyes találkozón nyomon követés és értékelés történik. Minden szerep beszámol a saját fejlődéséről. Ha a cselekvések nem működnek, a csoport új módot talál arra, hogy hogyan kezelje a problémát.	A szociokráciában minden kör adatokat vezet a cselekvések végrehajtásának, sikerességének mérésére. A tervezett adatok "vezetésére", "cselekvésére" és "mérésére" kijelölnek embereket. Az "előrehaladási jelentések" révén minden találkozón nyomonkövetés történik. A "szankciókról" szükség esetén egyetértéssel döntenek. Általában minden problémára a kör tagjai közösen találnak új megoldásokat. A konfliktusmegoldó mechanizmusokat is a kör tagjai határozzák meg, ha szükséges.	Fokozatos szankciók: A kiszabott szankcióknak arányosnak kell lenniük az okozott problémával. A szabályszegésekért kiszabott büntetések alacsony szinten kezdődnek, és fokozódnak, ha a felhasználók többször is megszegik a szabályt. Konfliktusmegoldó mechanizmusok: Gyors, alacsony költségű, a tagok által igazságosnak elfogadott. A felhasználók közötti, illetve a felhasználók és a hatóságok közötti konfliktusok megoldása a helyi adottságokhoz igazodik.

3.2 A SoNeC fő alapelvei

A SoNeC fő alapelvei a szomszédság- és szociokrácia elvein, valamint Elinor Ostrom "A közjavak kezelésére vonatkozó szabályain" alapulnak. Ezekből az alapelvekből, valamint a tanulságainkból és tapasztalatainkból a következő SoNeC-elveket alkottuk meg:

1. Szomszédsági alapú

- 1.1. A földrajzi határok világosan meghatározottak.
- 1.2. Korlátozottan kisméretű, maximum 40 fő a közvetlen környezetből egy körben.
- 1.3. A szomszédsági körökbe meghívják és szeretettel fogadják a városnegyedben élő összes lakost (befogadás).

2. Szubszidiaritás

- 2.1. Amit a szomszédsági körök maguk is meg tudnak oldani, azt nem kell másnak megoldania.
- 2.2. A döntések és a cselekvések a legközvetlenebb szinten történnek.
- 2.3. A szociokrata szomszédsági körök autonómiáját a helyi önkormányzat elismeri.

3. Szociokratikus kör szerkezete

- 3.1. A SoNeC összekapcsolt körökből áll, mint a kollektív kormányzás egy formája (közösségi szerveződés).
- 3.2. A SoNeC-eknek lehetnek korosztályi közösségei (gyermek-, ifjúsági és felnőtt körök).
- 3.3. Az egyes SoNeC-ek alköröket hozhatnak létre a saját szomszédságukban lévő specifikus témák és feladatkörök számára.
- 3.4. A SoNeC-ek választott képviselőkön keresztül kapcsolódnak a SoNeC-hálózathoz, akik szükség esetén a szociokratikus folyamat révén felmenthetők.
- 3.5. Minden egyes SoNeC rendelkezik egyértelműen meghatározott területtel, felelősséggel, joggal, szereppel és feladattal.

4. Közös irányítás és tanulás

- 4.1. A SoNeC-ek a szociokratikus tárgyalási struktúrát alkalmazzák, amely magában foglalja a napirend meghatározását, a moderálást és a naplóvezetést.
- 4.2. A konszenzusos döntéshozatalt a tevékenységek, politikák, funkciók, szerepek és feladatok meghatározására használják.
- 4.3. A szerepeket nyílt választásokon határozzák meg.
- 4.4. Az ellenőrzés és értékelés minden társulás folyamatának része, beleértve a konfliktusmegoldást is.
- 4.5. A SoNeC-ek a SoNeC-elvekről, az európai értékekről, az SDG-kről és más témákról szóló oktatási programokon és képzéseken keresztül ösztönzik a életen át tartó tanulást.

5. Policentrikus kormányzás

- 5.1. A soNeC-ek kapcsolatban állnak a releváns szövetségekkel, intézményekkel és érdekelt felekkel, és hatással vannak rájuk (konvergencia, beágyazott intézmények).

3.3 A SoNeC-kel kapcsolatos kihívások és lehetőségek

A SoNeC ezen elvek követésével átalakítja a helyi önkormányzatok politikai rendszerét. Ezért a kihívásokat és a lehetőségeket gondosan meg kell vizsgálni annak érdekében, hogy a leginnovatívabb és leghatékonyabb végrehajtási variációkat érjük el a különböző kulturális kontextusokban az európai társadalomban.

A fő kihívások egyúttal a SoNeC lehetőségeinek forrását is jelentik.

Kihívások:

- A magabiztosabb polgárok aktívabban részt vesznek a közéletben. A felhatalmazott polgárok, akik helyi körökben magukhoz ragadják a hatalmat, kihívást jelentenek a jelenlegi rendszerekkel szemben. Ez tekinthető kellemetlenségnek vagy lehetőségnek. Nagyobb elszámoltathatóságot követel meg a választott tisztségviselőktől, ami nem biztos, hogy örömmel fogadtatik, de olyan visszajelzéseket is ad nekik, amelyek sokkal könnyebbé és hatékonyabbá tehetik a munkájukat. Az átlagpolgárok megújult cselekvési és felelősségtudata a környékükért egy olyan folyamatos szabályozó visszacsatolási folyamatot fog eredményezni, amely lehetőséget biztosít a választott hivatalnokoknak arra, hogy politikájuk módosításával reagáljanak a megújuló közösségi fejlődés támogatására.
- Fennáll a veszélye annak, hogy kezdetben csak néhány lakos fog részt venni a szociokratikus szomszédsági körökben, és néhányan kirekesztettnek érezhetik magukat különböző tényezők miatt, mint például a nyelvi akadályok, időhiány, önbizalomhiány vagy akár az anyagi lehetőségek hiánya stb. miatt. A kezdeményező emberek alakítják a folyamatot, és a bevezető stratégia részeként mindenkit meghívnak a részvételre "Legyen értelme együtt" mottó alapján, így amikor készen állnak, a meghívás várja őket a részvételre. Amint a kezdeményezők által hozott intézkedések pozitív hatást gyakorolnak az összes szomszédra, az emberek elkerülhetetlenül csatlakozni fognak, mivel ekkor kapnak bizonyítékot a koncepcióról. Ha azt akarjuk, hogy ez a változás bekövetkezzen, szükségünk van néhány úttörőre, akik elindulnak, és lépésről lépésre megváltoztatják az emberek gondolkodásmódját, hogy csatlakozzanak.
- A lakosság jelenleg nem szokott részt venni a helyi politikában, mivel a közszolgáltatásokról történelmileg az állami szervek gondoskodtak. A közszolgáltatások gyorsított csökkentése azonban, amelyet az 1990-es években kezdtek el, Európa-szerte eltérő mértékben, hatalmas hiányt eredményezett minden európai országban. Ennek következtében a civil társadalomnak kellett fellépnie és nagyobb felelősséget vállalnia, megfelelő képzés nélkül, mert ehhez időre és erőforrásokra van szükség, amelyeket nem különítettek el. Ezt a kihívást nem lehet csak helyi szinten megoldani (pl. a találkozók formájának, idejének és helyének a kiszolgáltatók csoportok igényeihez való igazításával). Nemzeti szinten is közös erőfeszítéseket igényel (oktatás, munkaidő-csökkentés, gyermekgondozás, alapjövedelem stb.), hogy az emberek képesek legyenek társadalmi és közéleti szerepvállalásra a helyi körökben.
- A szomszédsági körök legfeljebb 40 főből állnak. Olyan helyre van szükségük, ahol zavartalanul találkozhatnak és beszélgethetnek egymással. Ezek a terek nem mindig állnak rendelkezésre ingyenesen és a szükséges időben. Ezeknek a tereknek bizonyos infrastruktúrával is rendelkezniük kell ahhoz, hogy a társadalom minden csoportja részt tudjon venni (székek, tábla, Flipchart, digitális eszközök, tárolóhelyiség, mosdók, konyha)
- Ha a szomszédsági egyesületek közigazgatási feladatokat is vállalnak, akkor szükségük van költségvetésre. Ennek reálisnak és stabilnak kell lennie, különben fennáll a veszélye, hogy még több feladat kerül át az adminisztrációból az ingyenes önkéntes munkára.
- A SoNeC alapja a gondoskodásközpontú gazdasági rendszer és ezért nem biztos, hogy összeegyeztethető a jelenlegi, árualapú gazdasági és politikai rendszerünk megváltoztatása iránti komoly elkötelezettség nélkül, amely azon a meggyőződésen alapul, hogy minden egy kereskedelmi forgalomba hozható gazdasági termék ("the belief that everything is a tradable economic good")¹. Ez zavarokhoz vezethet a két rendszer kapcsolódási pontjain. Mivel azonban helyi szinten gyökerezik, a SoNeC a helyi körök által kezelhető lépésekben fogja kibontakoztatni átalakító erejét.

Lehetőségek:

- A szociokratikus szomszédsági körök rugalmas helyi csoportokat hoznak létre azáltal, hogy egy már bevált együttműködési módszerrel, a "szociokrácia" alapjait használva hoznak döntéseket, ahol minden hang számít, és mindenki egyenrangú fél.
- A SoNeC növeli az önszerveződő szomszédsági csoportok megoldási képességét. Ez egy olyan tér, ahol kifejezhetjük a véleményünket, valamint megtanulhatjuk és gyakorolhatjuk az átlátható és tisztességes döntéshozatali folyamatokat. A módszer biztosítja, hogy a döntéseket mindenki maga formálhassa. A szomszédsági alapú kérdésekre való összpontosítás lehetővé teszi a tagok számára, hogy jobb megoldásokat találjanak mindennapi életük javítására.
- A SoNeC olyan környezetet teremt, ahol a közéleti kérdések és a polgárok közti szakadék áthidalhatóvá válik. Ahogy az elmúlt évek válságai megmutatták, a megoldásokat csak közösen lehet elérni. A megfelelő eszközökkel és az érintettek nyílt bevonásával a lakosok közéleti szereplőkké válhatnak, és hozzájárulhatnak képességeikkel az előttünk álló nagy kihívások kezeléséhez.
- A lakosok a szociokratikus kommunikációs kultúra támogatásával és egymás jobb megismerésével fejleszthetik társalgási készségeiket és erősíthetik kapcsolataikat a szomszédságban.
- Ez az összetartozás érzését, nagyobb bizalmat és szolidaritást eredményez egymás között. Általánosságban javítja a lakosok önbizalmát, a helyi és globális problémák kezelésének feltételeként nagyobb társfelelősséget eredményez.
- A világ más, a szociokráciát gyakorló országokban ez azt bizonyítja, hogy a polgárok aktivitása és elkötelezettsége a helyi társadalmi és politikai kérdések iránt jelentősen megnő, valamint hajlandóságuk arra, hogy támogassák azokat az intézkedéseket, amelyek akár saját kiváltságaikat is korlátozhatják, annak érdekében, hogy minden élőlény számára fenntartható életmódot támogassanak.
- A SoNeC, jobban, mint bármely más közösség (amely meghatározott okokból és alkalakra jön össze), segíteni fogja a különböző korú, etnikai háttérű és kultúrájú emberek integrációját. Azért, mert senki sem lehet kirekesztve. Mindenki szomszéd valahol. Ez a radikálisan befogadó megközelítés lényegesen nagyobb kihívást jelent, mint a hasonlóan gondolkodó emberekből álló közösségek létrehozása, de lehetőséget kínál egy igazságosabb és ezáltal ellenállóbb társadalom kialakítására.
- Egyértelműen pozitív hatása lesz a készségek és a megszerzett tudás tekintetében. A SoNeC célja, hogy szakemberek vagy hatóságok által szervezett képzést és támogatást szervezzen a lakosság oktatása érdekében. Emellett a szomszédok szervezett módon tanulnak egymástól.

3.4 SoNeC célok és nemzetközi politikai stratégiák

A SoNeC alapelvei teljes mértékben összhangban vannak az európai értékekkel, az Európai zöld megállapodással és az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival. A megvalósított SoNeC-elvek teret engednek az egyes SoNeC-eknek, hogy saját céljaikat beépítsék, amelyek támogatják a társadalmi kohézió és a problémamegoldó készségek további fejlődését a szomszédságukban.

- **Európai értékek** ([Lisszaboni szerződés 3. cikk](#)): emberi méltóság, szabadság, demokrácia, egyenlőség, jogállamiság és emberi jogok védelme.

“Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közősek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”²

Ami a tényleges nemzetközi stratégiai politikai kereteket illeti, a SoNeC-megközelítés potenciálisan eredményt hozhatna ezeken a területeken, de nem kizárólag ezekre korlátozódva:

Az Európai zöld megállapodás: a klímasemlegességhez vezető út, az éghajlatvál-

- tozáshoz való alkalmazkodás, a tiszta energiára való áttérés, a fenntartható közlekedés, valamint az “Just Transition” (senki sem marad le) támogatása a polgárok által hozott intézkedésekkel.
- **SDGs** ([The Sustainable Development Goals Report 2022](#)):
 - SDG3 “Egészség és jólét”: a szorongás és a depresszió (a COVID-19 világjárvány következtében növekvőben), valamint más mentális egészségügyi problémák előfordulásának csökkentése a társadalmi elszigeteltség csökkentése és a jólét javítása révén.
 - SDG5: “Nemek közötti egyenlőség”: a nők egyenjogúságának biztosítása a szomszédsági körökben, a női vezetés támogatása, a nőket különösen érintő kérdések nyílt kezelése.
 - SDG10 “Egyenlőtlenségek csökkentése”: a szomszédsági körökön belüli bármiféle diszkrimináció megakadályozása, a szolidaritáson alapuló intézkedések kidolgozásával.
 - SDG 11 “Fenntartható városok és közösségek”: a városok és a települések befogadóvá, biztonságossá, ellenállóvá és fenntarthatóvá tétele, például a polgároknak a jól tervezett urbanizációban való részvétele, a nyitott terek létrehozása, a magas színvonalú infrastruktúra fejlesztése, a légszennyezés csökkentése és a jövőbeli válságokra való reakcióképességünk fejlesztése révén.
 - SDG 12 “Felelős fogyasztás és termelés”: a kormányokkal együttműködve az erőforrás-hatékonyság javítása, a hulladék és a szennyezés csökkentése, valamint egy új, körforgásos gazdaság kialakítása érdekében.
 - SDG 16 “Béke, igazság és erős intézmények”:
 - a hatékony, nyomonkövethető és nyitott intézmények kiépítésére irányuló erőfeszítések aktív támogatása minden szinten,
 - a biztonság, a befogadás és a bizalom megteremtése helyi szinten a polgárok közösségi szerepvállalása révén.

3.5 A szociokratikus szomszédsági kör prototípusának modellje

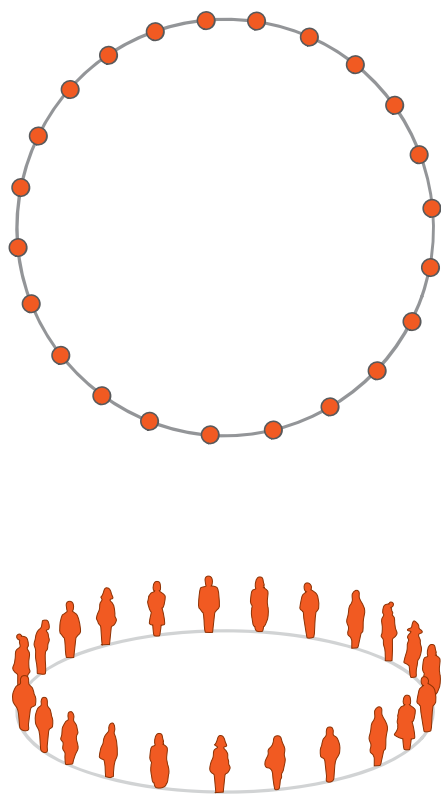
Ebben a fejezetben egy lehetséges SoNeC prototípus modelljének néhány általános feltételét ismer-
tetjük. A keretrendszert a fentiekben leírt tanulságok, valamint az európai részvételi projektek és az
indiai 370 000 szomszédsági parlament tapasztalatai alapján alakítottuk ki. A keretrendszer célja egy
prototípus felállítása és tesztelése Európában olyan körülmények között, amelyek minden szereplő
számára “elég biztonságosak a kipróbáláshoz”.

Felkérjük a kezdeményezőket, hogy teszteljék a modellt, és vegyenek részt egy további tanulási
folyamatban, ahol megoszthatják egymással tapasztalataikat, ötleteiket és nehézségeiket. Abban a
reményben, hogy a SoNeC-ek folyamatosan a leghatékonyabb változatokká fejlődnek, az evolúciós
megoldásoknak köszönhetően soha nem válhatnak elavulttá és hatástalanná.

Személyek száma, különböző korosztályok

A szociokratikus szomszédsági körök (SoNeC) ideális esetben 20-40 háztartásból állnak (ház-
tartásonként 1 képviselővel) környékbeliekből.

A SoNeC egy meghatározott terület összes szomszédját magában foglalja. Minden egyes pont egy
olyan személyt jelöl, akit az adott háztartás (család, élettársi kapcsolat, közös lakás, magánszemély)
választott, és aki úgy döntött, hogy rendszeresen részt vesz a kör találkozóin.

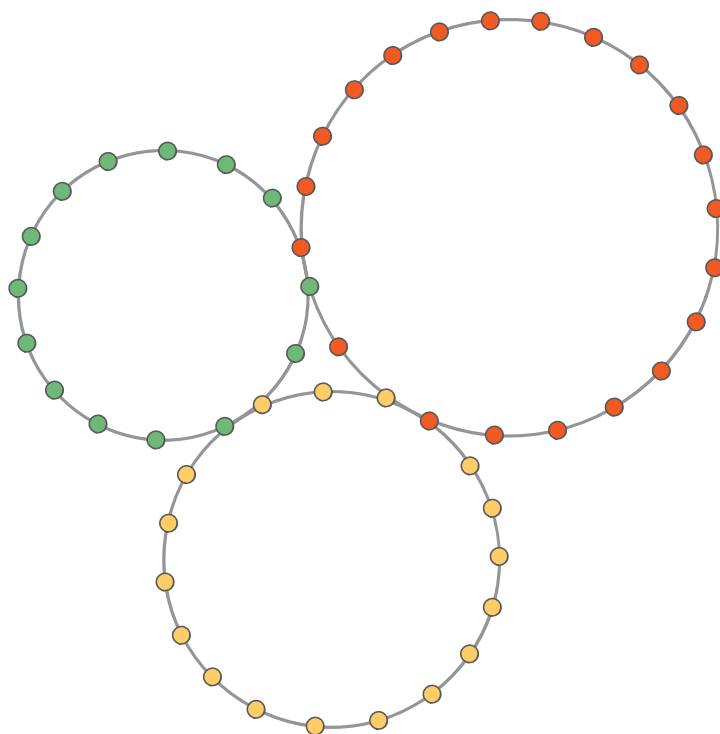

1. ábra: A SoNeC a szomszédok gyakori találkozója, hogy megoldják saját problémáikat és közösen hozzanak létre projekteket.

Az életkor-specifikus körök összekapcsolása a SoNeC-en belül (horizontális kapcsolatok)

A SoNeC korcsoportokra osztható, például gyermekek (6-12 év), fiatalok (13-18 év) és felnőttek (19+ év). Minden egyes korosztály-specifikus kör a másik két korosztály-specifikus kör képviselőivel van összekötve. A gyermek- és ifjúsági köröket képzett felnőtteknek kell támogatniuk.

Amikor egy SoNeC-kezdemenyezés elindul egy régióban, a környéken (20-40 háztartás) élő összes felnőttet, fiatalot és gyermeket meghívják, hogy vegyenek részt a korosztály-specifikus körökben. A felnőttek köréből egy választott képviselő részt vesz és támogatja az ifjúsági kört, egy másik személy pedig a gyermekkört támogatja, de nem hoz döntéseket. A Gyermekkörből, valamint az Ifjúsági körből egy-egy választott képviselő részt vesz a Felnőttkörben, és ebben az esetben részt vesz a döntéshozatalban. Ez a horizontális kettős kapcsolat biztosítja, hogy a fiatalabbak döntéseit ne befolyásolják a felnőttek, ugyanakkor beleszólásuk van a SoNeC döntéseibe.

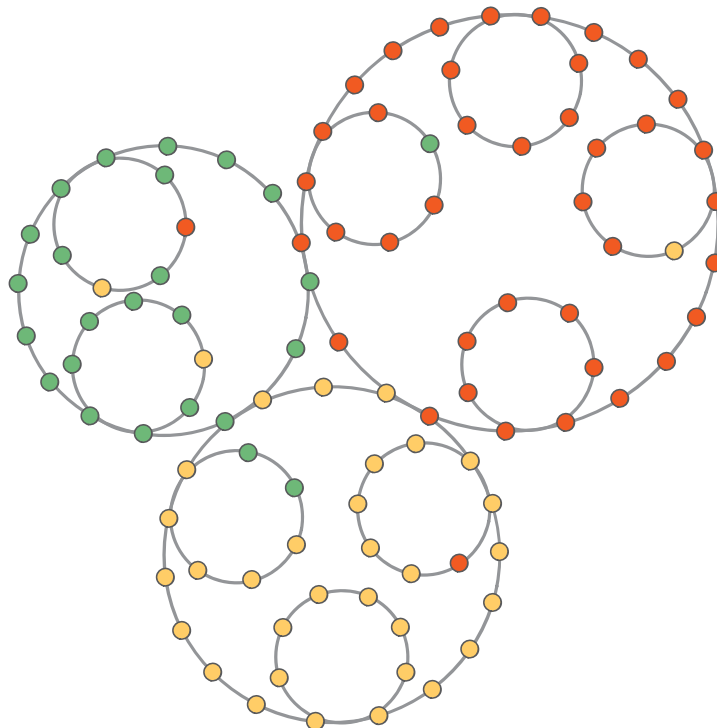

2. ábra: Az életkor-specifikus körök összekapcsolódnak egymással. A felnőttek (piros pontok), a fiatalok (zöld pontok) és a gyermekek (sárga pontok) 2 körbe is tartozhatnak, amelyek horizontálisan összekötik ezeket a köröket.

Témaspecifikus alkörök

A SoNeC létrehozhat saját témájú al-köröket, amelyeknek saját területe (cselekvési köre) van, és amelyeket a szomszédság igénye vagy közös célja alapján hoznak létre.

Minden SoNeC-en belül lehetnek tematikus alkörök, amelyekben a témától függően felnőttek, fiatalok és/vagy gyermekek vesznek részt. A témaspecifikus alkörök minden korosztály-specifikus körben alkalmazhatók. Például egy szenior-kör al-körként beilleszthető a felnőtt-kör körszerkezetébe.

3. ábra: A témaspecifikus körök a felnőtteket (piros pontok), a fiatalokat (zöld pontok) és a gyerekeket (sárga pontok) is bevonhatják a témától függően.

Az alkör a fontos és időérzékeny feladatok elvégzésének biztosítására szolgál. Az alkör önállóan dolgozik, és jelentést tesz a SoNeC-nek.

Hogy ki fog egy adott feladatot ellátni, és ki vállalja a felelős körben a felelős tag szerepét, azt nyílt választásokon döntenek el. Mindenkinek éreznie kell, hogy a körbe bevontnak és értékesnek érzi magát. Ideális esetben mindenki tehet valamit, a képességeinek megfelelően. Az alkörökben való munka lehetővé teszi, hogy mindenki aktív tag legyen és felelősséget vállaljon, néha még a kis feladatok is segítenek abban, hogy az emberek úgy érezzék, hogy be vannak vonva.

Példák az alkörök témáira:

- Támogatás kisgyermekes szülőknek
- 70+ idősök csoportja
- Autó- és kerékpármegosztás a környéken
- Gondviselői közösség a gondozásra szoruló emberek számára
- Utca használat szabályai a játszóterek környékén
- Fenntartható élelmiszertermelés és -megosztás
- Gondoskodás a természetéről és faültetés az utcában
- Egy közös csirkefarm építése
- Születésnap köszöntő csoport
- Egy más képességeinek elsajátítása

Az ülések gyakorisága

A szomszédsági körök rendszeresen (hetente, kéthetente vagy havonta egyszer) találkoznak, hogy egyeztessenek egymással, és döntéseket hozzanak a helyi szomszédságot közvetlenül érintő dolgokról. A rendszeres találkozók száma a SoNeC-ek struktúrájától függ az adott régióban. Ha egy SoNeC operatív kérdésekre alköröket hoz létre, az alkörök általában gyakrabban találkoznak, mint a központi kör. Az alkörök nélküli SoNeC ideális esetben heti rendszerességgel ülésezik, hogy az eredményes részvételt biztosítsa.

Szociokratikus felépítés - megosztott felelősség

Minden SoNeC-et a szociokratikus körszervezési módszerrel kell megszervezni. A struktúrában minden egyes körnek világos területtel (tevékenységi körrel) és meghatározott szerepekkel kell rendelkeznie, napirend-meghatározást, közvetítést, egyetértő döntéshozatalt, nyílt választást és naplóvezetést kell alkalmaznia. Minden kör megosztja a felelősséget, és szükség szerint szétosztja a feladatokat. A képzési program workshopokat kínál a szociokratikus csapatmunka működtetéséről.

Terület (tevékenységi kör), kezelendő kérdések

A SoNeC által megoldandó kérdések a helyi szomszédsági helyzetből, valamint a kör igényeiből és céljaiból adódnak. A témák lehetnek személyes és/vagy közös ügyek, például a helyi iskola fejlesztése, sebességkorlátozás az utcájukban, faültetés és -gondozás egy lakópark udvarán, fiatalok igényei, idősök vagy betegek gondozása, munkahelyek elvesztése, energetikai szövetkezet alapítása, autómegosztás, közösségi kert, segítség a jogi követelményekkel kapcsolatban, részvétel a helyi önkormányzati döntésekben, fesztiválok megünneplése stb.

Egész életen át tartó tanulás

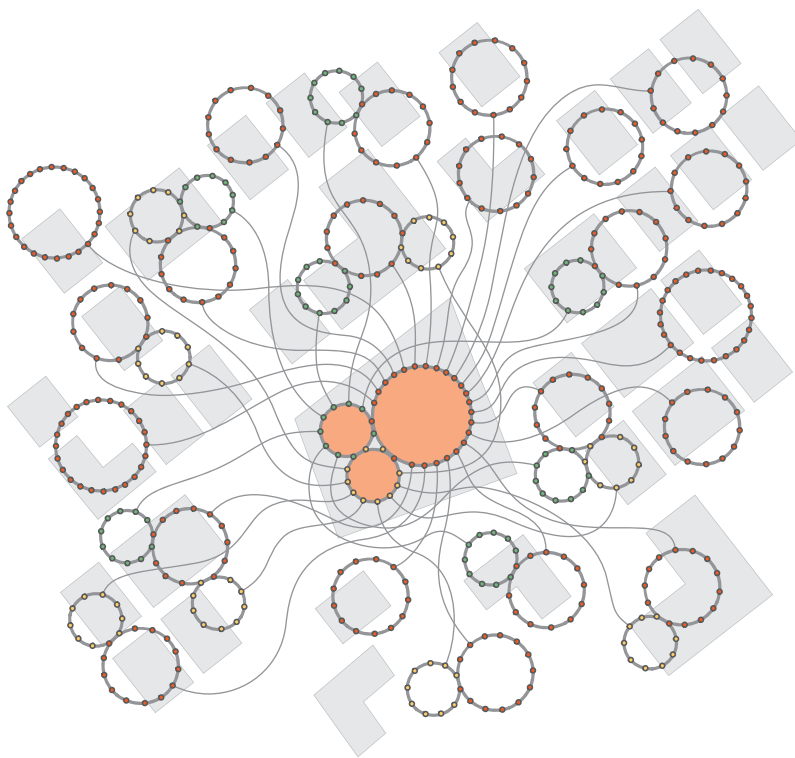
A SoNeC-ek a közéletiséggel kapcsolatos politikai oktatás kiindulópontjai lehetnek. Az elkötelezett és tájékozott emberek több tudással rendelkeznek, és gyakran jobban képesek jó döntéseket hozni a környékük érdekében. A sikeres projekteknek és cselekvéseknek egy olyan fázissal kell kezdődniük, amelyben az információk összegyűjtése (képalkotás) és a közös vízió világos meghatározása és elfogadása történik. Egy szomszédság sok szakértővel rendelkezik a legkülönbözőbb területeken. A helyi SoNeC-hálózat együtt dolgozhat, hogy képzést szervezzen, vagy megosszák egymás között a szakértelmet.

Támogatás a SoNeC facilitátoroktól

A SoNeC-ek kezdeményezőinek kapcsolatba kell lépniük egy SoNeC facilitátorral. A "A SoNeC facilitátorok szerepe" című fejezetben részletesebb információt talál a szerepről, mely képzéssel és erőforrásokkal segíti a sikeres SoNeC létrehozását.

SoNeC-hálózat létrehozása (vertikális kapcsolatok)

Amint egy régióban a SoNeC-ek száma elkezd növekedni, hálózati kört alkotnak. Minden korosztály-specifikus szomszédsági kör küld egy képviselőt a megfelelő korosztály-specifikus SoNeC Hálózati Körbe (egyetlen vertikális kapcsolat). Az egyes SoNeC-ek ilyen összekapcsolása a többi SoNeC-kel körülbelül 700 háztartást kapcsol össze. Ez fontos a több szomszédságot érintő kérdésekben való közös döntéshozatalhoz, közös képzések szervezéséhez és a városvezetéssel való jobb kommunikációhoz. Ez az a szint, ahol a politikai képviselőkkel való kapcsolattartás zajlik. A Hálózati Kör képviselőt küldhet a városi tanács nyilvános üléseire, és így kapcsolatot teremthet. Ez kezdetben csak információcserét jelent. Fokozatosan azonban szervezett konzultációs folyamattá válhat. A cél az, hogy a választott képviselők megtapasztalhassák a körök tulajdonságait, növeljék a kölcsönös bizalmat, és így egyre több tényleges részvétel váljon lehetővé.

4. ábra: Egy SoNeC Hálózati Körben egy helyi közösségben akár 20-40 SoNeC is össze kapcsolódik. Minden SoNeC minden korosztályi körből egy-egy személyt küld a saját korosztályi hálózat-körébe.

Konvergencia hálózat

Az elkötelezett lakosok gyakran részt vesznek a helyi programokban különböző tevékenységek révén, például sport, városi kertészkedés, vallási közösségek vagy iskolák, így sok ismerettel rendelkeznek a helyi ügyekről és jó kapcsolatban állnak a szervezetekkel és a közösségi érdekeltekkel. Ezeket a kapcsolatokat fel lehet használni egy úgynevezett [“Collective Impact Network”](#) kiépítésére a régióban és azon túl. Ez olyan közösségi tagok, szervezetek és intézmények hálózata, akik a helyi SoNeC-ekkel együttműködve, a közös tanulás, összehangolás és cselekvéseik integrálása révén előmozdíthatják a méltányosságot (esélyegyenlőséget), hogy valódi változást érjenek el.

Személyes fejlődés

A SoNeC arra ösztönöz minket, hogy foglalkozzunk személyes belső fejlődésünkkel, amely összefonódik kollektív társadalmi és politikai fejlődésünkkel. E célból a belső fejlesztési célokat az ENSZ 17 fenntartható fejlődési céljával összhangban dolgozták ki. Elősegítik a fenntartható fejlődési célok (UNSDG-k) végrehajtásához szükséges átalakító képességek fejlesztését. A felelősségteljes cselekvés paradigmaváltással, világnézeti és értékrendváltással kezdődik. Ezek az új értékek segítenek tudatosan átalakítani és megoldásokká alakítani a “fejlődés csapdait”, és nem szélsőségesítik tovább a környezeti és társadalmi hatásokat. Az egyén személyes fejlődése felgyorsítja a SoNeC-stratégia sikeres végrehajtását.

3.6 A SoNeC potenciális kezdeményezői

Ahhoz, hogy valami újba kezdjünk, valakinek kezdeményeznie kell. Ezek az egyének vállalják a kockázatot a közösségért, hogy megtegyék az első lépéseket, és meggyőzzék a többieket, hogy csatlakozzanak. A kollektív cselekvés kezdeményezése politikai cselekedet és azt jelenti, hogy felelősséget vállalnak saját életükért. A SoNeC esetében három különböző résztvevőt azonosítottunk, akik kezdeményező szerepet vállalhatnak:

A) Civil szervezetek és mozgalmak

- Az olyan civil szervezetek, mint például az Economy of the Common Good, a WWF, a GreenPeace, az Amnesty International, az ATTAC, a Pioneers of Change stb. rendelkeznek azzal a tudással és erőforrásokkal, amikkel tudják mozgósítani a polgárokat egy-egy környéken.
- Az európai és regionális közösségek és azok partnerei, mint például az egyház-közösségek, helyi sportegyesületek és iskolák, közegészségügyi rendszerek stb.
- A szakemberek, mint például a szervezet fejlesztők, a folyamatok elősegítői, a városfejlesztők, a tudósok és kutatók stb. a SoNeC potenciális megvalósítói és átalakítói.
- A szomszédsági alapú civil szervezetek, mint például a Caritas, a Vöröskereszt, a közvetlen szomszédságban nyújtanak szolgáltatásokat (gondoskodó közösségek).

B) Önkormányzatok

- Az európai önkormányzatok képviselőinek, például a polgármestereknek, a helyi önkormányzati képviselőknek megvan a hatalmuk a változtatásra.
- A közigazgatási vezetők, igazgatósági tagok és felelős alkalmazottak azon a területen dolgoznak, ahol a globális és a helyi problémák találkoznak.
- Az európai és globális célok eléréseért olyan átfogó szervek felelősek, mint a LEADER-menedzsment és az Agenda21 koordinátorai, valamint a kerületi vezetők és az állami vagy vidéki fejlesztési kormányzatok.

C) Polgárok

- Minden európai polgár és lakos kezdeményezhet egy SoNeC-et, mivel ők a potenciális tagok, és ők azok, akik valóban tisztában vannak a konkrét problémákkal, amelyeket a szomszédokkal együtt lehet a legjobban megoldani. Ők terjeszthetik és támogathatják az ötleteket, és alulról felfelé haladva kezdeményezhetik a megvalósítást.
- A meglévő szomszédsági alapú, helyi projektek, mint például a "co housings", ökofalvak, közösségi kertek, "food-coops", "transition towns" stb. tudják, hogyan lehet hatást gyakorolni az SDG-k és az európai értékek szempontjából.

A. Kezdeményezés civil szervezetek által

Indiában leggyakrabban civil szervezetek, NGO-k indítják el a szomszédsági köröket. Ők azok a szervezetek, akik már régóta együtt dolgoznak a helyi lakossággal, ismerik az igényeket és problémákat. Van megfelelő hozzájárásuk anyagi és egyéb forrásokhoz, rendelkeznek kellő tapasztalattal a közösség építéshez. Ugyanez igaz Európára is, számtalan civilszervezet kellően beágyazott, aktív helyi szinteken, együttműködik helyiekkel. Gyakran magasabb szinten is átlátják a helyzetet, megfelelő kapcsolati hálóval rendelkeznek más civil szervezetek és helyi politikusok felé is. Emellett tapasztaltak pályázatírásban, pályázati források megszerzésében is.

Nehézségek civil szervezetek által kezdeményezett köröknél

- A civil szervezetek kezdeményezésének vannak vitathatatlan előnyei, de vannak nehézségei is. Az indiai szomszédsági kezdeményezéseknek szembesülniük kellett azzal, hogy a globális civil szervezetek által támogatott és finanszírozott mozgalom elbukik, amint a finanszírozás megszűnik. A szomszédsági csoportok csak azokon a helyeken tudtak fennmaradni, ahol a szervezeteknek nagy regionális érdeke fűződött a szomszédságok működéséhez, például a keresztény közösségek Tamil-Nadu-ban.
- A civil szervezeteket gyakran egy adott témához (például az egészségügyhöz) kötik, és csak ebből aspektusból tudnak érvényesülni. Egy szélesebb értelemben vett célkitűzés kívül eshet a hatáskörükön, és mind a szervezeten belül, mind a lakosság részéről kihívást jelenthet.
- A projektcsoportban egyenlőtlenséget okozhat az is, ha egyes tagok fizetést kapnak (civil szervezetek képviselői), mások pedig nem (polgárok). Ha a civil szervezet proaktív tagjai nem is az érintett városrészben élnek, akkor külső tanácsadói státuszban vannak, ami más helyzetbe hozza őket a projektcsoportban. A közösségi munka területén azonban sok tapasztalat van arra vonatkozóan, hogyan lehet ezt kezelni.
- Egy másik kihívás a civil szervezetek és a pártrendszer közötti kapcsolatból fakad. Ahogy Ausztriában látjuk, minden nagyobb párt saját sportklubokat, mentőket és óvodákat működtet, és még a szomszédság szintjén is megosztja az embereket. Nagyon fontos, hogy olyan civil szervezetekkel indítsunk SoNeC-et, amelyek nem állnak szoros kapcsolatban a politikai pártokkal.

Esettanulmányaink eredményeként azt tudjuk ajánlani, hogy azok a civil szervezetek, amelyek már fenntartható módon dolgoznak az SDG-k és az Európai értékek szomszédsági szintű megvalósításán, a legalkalmasabbak a SoNeC-k elindítására. A szervezetnek függetlennek kell lennie, de jó kapcsolatban kell állnia más érdekelt felekkel és kormányzati szervezetekkel.

B. A helyi önkormányzatok és kormányzati szervezetek kezdeményezése

Amikor az önkormányzat úgy dönt, hogy belevág a SoNeC megvalósításába, először is kell találnia egy SoNeC Facilitátort, majd a fentiekben említett lépésekkel egy megvalósítási kört (I-kör) kell létrehoznia a megvalósítás tervének elkészítéséhez. A tervet az önkormányzati tanács (osztály, regionális hivatal) elé kell terjeszteni, javítani kell és jóvá kell hagyni. Ezután a megvalósítás azonnal megkezdődhet.

Ha a jelenlegi önkormányzati tanács vonakodik a nagyobb részvételt és a helyi felelősség átvételét a polgárok számára lehetővé tenni, akkor először egy átmeneti folyamatra van szükség. Egyik esettanulmányunkban láttunk ilyen átmenetet. Az Átmenet hálózat módszere követhető az egészséges közösségi kultúra feltételeinek megteremtéséhez, amely kielégíti a szükségleteinket a közösségi élet, a megélhetés és a szórakozás terén (<https://transitionnetwork.org/>). Az átmenet ciklusai és a régi és az új generációk közti fázisok az egyének és a szervezetek átmeneti folyamatainak kulcsfontosságú mozgatórugói. Ez időbe telik, de ha a helyi önkormányzat olyan emberekből áll, akik támogatják a változást, akkor a SoNeC számára könnyebbé válik a döntéshozatal.

Kormányzati indítás kihívásai

- Általában a kormány egyes tagjainak meggyőződése, hogy a SoNeC értékes hatással lehet a helyi közösségükre. Megpróbálhatnak javaslatot tenni, és meggyőzni a többi pártot az ötletéről. Kedvező esetben többséggel megnyerik a jóváhagyást. A helyi önkormányzat hozzájárulásának megszerzése azonban hosszú és kemény küzdelem lehet. Az esettanulmányokból kiderült, hogy a pártrendszer nem támogatja a változásokat. Felmerülhet, hogy a polgármester pártja kezdeményezte a szomszédsági köröket és éppen emiatt az ellenzéki párt nem támogatja őket.
- Ha az ellenfél legyőzésére csoportok alakulnak, a "klubkényszer" megakadályozza a képviselőket abban, hogy kifejezzék saját véleményüket. Ez vezet olyan "befogadó megközelítéshez", mint amilyenre egy SoNeC esetében szükség van.
- Ha egy-egy szomszéd "egy politikai párt tagjaként" vesz részt egy SoNeC-ben és ha az egyes szomszédok jellemzően nem hajlandóak minden véleményt figyelembe venni, ez ahhoz vezethet, hogy csak azok a szomszédok vesznek részt, akik a többségi csoporthoz tartoznak. Ez azt jelenti, hogy a SoNeC-et a saját párt megerősítésére használják. A facilitátor feladata, hogy tisztában legyen ezzel a dinamikával.
- A politikai rendszer jelenleg az ellenzékre épül. Alapvető kérdés, hogy hogyan lehet egy befogadó, szomszédságorientált megközelítést megvalósítani, amikor a jelenlegi politikai rendszer általában a győzelemre és a vereségre épül. A SoNeC egy befogadó megközelítés, ezért nem lehet egyszerűen integrálni a jelenlegi politikai pártrendszerbe.

Több példa is van arra, hogy egy önkormányzat hogyan tud együttműködni az összes tag egyetértésével. Működő példa arra, hogy a befogadó megközelítés hogyan működhet több párttal is.

Ennek a megközelítésnek az a következménye, hogy minden szomszéd bevonva érzi magát és együtt dolgozik. A SoNeC-hálózat így különösen erősíti a településen belüli együttműködési készséget.

C. Polgári kezdeményezés

Ha egy magánszemély vagy több polgár kezdeményezi egy SoNeC létrehozását, akkor alapvetően követhetik a 4. fejezetben a polgári kezdeményezés létrehozásának példáját. Ugyanakkor világossá kell tenni számukra, hogy nem egy célzott közösségről vagy egy konkrét kérdésről van szó, mint ahogy az gyakran előfordul, hanem arról, hogy az adott helyen élők összességét be kell vonni. Ismét szükség van egy megvalósítási körre, hogy megtanulják, mit jelent a SoNeC, megfogalmazzák saját céljaikat és a helyzetükhöz igazított keretüket, és megtervezzék a megvalósítás menetét, beleértve azt is, hogyan fognak együttműködni a politikai képviselőkkel. A végrehajtási tervet a polgárok és a helyi civil szervezetek elé terjesztik, hogy azt továbbfejlesszék és elfogadják. A helyi önkormányzatot tájékoztatják. Ezután kezdődhet a megvalósítás (lásd a következő fejezetet).

Nehézségek polgárok által kezdeményezett köröknél

- Ha a helyi önkormányzat nem járul hozzá a SoNeC megvalósításához, akkor hiányozni fognak az erőforrások és csak olyan célkitűzéseket lehet megfogalmazni a szomszédsági körök számára, amelyek nem ütköznek a kormánnyal. Ha van átfedés, akkor minden egyes tevékenységhez külön-külön lehet kérvényezni a jóváhagyást, de ez megnehezíti a SoNeC-ek létrehozását.
- Még ha a körök tevékenységei révén mindenki számára látható javulást lehet is elérni, például a társadalmi igazságosság területén, a körök szélesebb körű sikere továbbra is a választott képviselők jóváhagyásától függ.

Amint azonban a körök létrejöttek, irányíthatják és felgyorsíthatják az átmenet folyamatát.

4. Hogyan kell létrehozni egy SoNeC-et

Ha minden akadály elhárult, és a projektcsoporthoz készen áll az indulásra, a SoNeC többféleképpen is megvalósítható. A megvalósításnak nincs egyetlen, mindenre alkalmas modellje. A központi szerepet a SoNeC alapelvei fogják alkotni és ezeket a helyzettől függően többféleképpen lehet megvalósítani és biztosítani. Az itt ismertetett megvalósítási lehetőségek az esettanulmányok tanulságaiból, az indiai szomszédsági parlamentek sokrétű tapasztalataiból és az SCM számos európai alkalmazási folyamatából származnak.

4.1 Szerepek a megvalósítási folyamatban belül

A megvalósítás során négy különböző szerepet különböztetünk meg, amelyek mindegyike jelentősen hozzájárul a sikerhez:

- SoNeC facilitátor
- Szomszédsági szervező
- A kör felelős tagja
- Szomszédok

A folyamat során különböző jellemzőkkel, feladatokkal és funkciókkal rendelkeznek.

A SoNeC facilitátor szerepe

A SoNeC facilitátor egy olyan szakértő, aki ismeri a SoNeC koncepciót, és irányítja a megvalósítás folyamatát egy városrészben vagy területben.

Amikor egy meglévő rendszerben változás történik, a változás során feszültségek keletkeznek, amelyeket komolyan kell venni és foglalkozni velük, hogy a változást mindenki, vagy legalábbis a rendszerben részt vevők többsége pozitívan élje meg. Ezért fontos és hasznos, ha a változás folyamatát - legalábbis a kezdeti szakaszban - külső szakértő kíséri. A SoNeC facilitátor olyan kompetens tanácsadó, aki tapasztalt a változás folyamataiban, és rendelkezik azzal a tudással, hogy az érintetteket eljuttassa a kívánt célhoz.

A SoNeC facilitátornak kapcsolatot kell teremtenie más SoNeC facilitátorokkal és más társszervekkel, hogy egy adott területen szociokratisztikus szomszédsági köröket valósítson meg és támogassa a meglévő közösségeket és hálózatokat, amelyek szívesen indítanának SoNeC-et. A SoNeC facilitátor lehet fizetett szakember vagy önkéntes, lehet kezdeményező és első szervező, vagy összpontosíthat a helyi szervezők támogatására egy adott környéken, speciális készségek révén.

A SoNeC facilitátorok segítséget nyújtanak a szociokratisztikus szomszédsági körök elindításának korai szakaszától kezdve a SoNeC-ek város- vagy térség szintű elterjedésében. Dolgozik a szociokratisztikus szomszédsági körök folyamatos fenntartásában és fejlesztésében ott, ahol a szociokratisztikus szomszédsági körök normává válnak.

A SoNeC facilitátor szerepe fontos, a feladatok, a célok és javaslatok, továbbá a készségek szempontjából, ennek a vezetőnek a különböző környezetben betöltött szerepét ismertetjük. A SoNeC facilitátoroknak belsőleg motivált embereknek kell lenniük, akiknek az a céljuk, hogy az érintett szervezetekkel és polgárokkal együtt létrehozzák a SoNeC-et egy területen.

A SoNeC facilitátor feladata:

A SoNeC facilitátorok sikeres munkája hozzájárul egy olyan Európához, ahol az [Európai értékek](#) szerint élünk, és egy olyan világhoz, ahol megvalósítottuk a [2030-as Fenntartható Fejlődési Célokat](#) vagy azok utódait.

A SoNeC facilitátor céljai és javaslatai:

- Tanácsadás a város vagy térség kulcsfontosságú vezetői, döntéshozói, közösségépítői és szervezetei számára.
- A regionális SoNeC megvalósítási folyamatainak támogatása a kezdetektől a stabil működésig.
- A SoNeC megvalósításához szükséges helyi szomszédsági szervezők képzésére vonatkozó javaslatok.
- Oktatások szervezése a SoNeC alapelveiről, az Európai Értékekről és az SDG-kről minden szomszéd számára.
- A helyi csoportok találkozóinak megkönnyítése, amint szociokratikus szomszédsági körökké válnak. Valamint a szomszédsági körök és más kapcsolódó kezdeményezések találkozóinak támogatása, amint a szomszédsági hálózatban, a saját hatáskörükben együttműködési lehetőség kínálkozik (a kapcsolódó kezdeményezések lehetnek polgári csoportok, vállalkozások vagy civil szervezetek, például jótékonyági szervezetek, vallási csoportok, helyi önkormányzatok stb.)

A SoNeC facilitátorok készségei:

- Kezdeményezőként szerzett tapasztalat egy egyénileg indított szomszédsági kör megszervezésében (vagy más szomszédságában való segítségnyújtásban).
- A Szomszédságpolitika megértése
- A Szociokrácia megértése és szociokratikus facilitatori, tréneri és tanácsadói gyakorlat.
- A Commons tervezési elveinek megértése.
- A Fenntartható Fejlődési Célok és az Európai Értékek megértése.
- Az életviteli ismeretek és az állampolgári képzés ismerete
- Minden ember képességeibe vetett hit és annak megértése, hogy szükségünk van a különböző tehetségekre.
- Közösségi szervezési készségek (pl. eszközalapú közösségfejlesztés)
- Tanácsadói készségek és a kormányzat, az üzleti élet, a civil szervezetek, az aktivista hálózatok, a helyi polgári aktivisták csoportjaival stb. való együttműködésben szerzett tapasztalatok.
- Képesség csapatban dolgozni és azt vezetni a folyamatot segítve.
- Feltalálni magát, hogy hogyan lehet a SoNeC modell minden aspektusával kapcsolatban mélyreható képzéshez és támogatáshoz jutni, ha a saját tudás és tapasztalat nem elegendő.

A szomszédságszervező szerepe

Ahhoz, hogy SoNeC-et lehessen alapítani a környéken, szükség van egy kezdeti csoportra vagy személyre. A szomszédságszervező gondoskodik arról, hogy az adott szomszédság minden lakója személyesen meghívást kapjon a szomszédsági eseményekre, például ünnepekre és körgyűlésekre, valamint a SoNeC-tréningekre.

A szomszédságszervező

- csatlakozik az első SoNeC-képzésekhez a térségben
- kiépíti az első kapcsolatokat a kiválasztott terület összes szomszédjával
- megszervezi az első eseményeket, hogy megismerjék egymást és tájékoztassa a szomszédokat a SoNeC-programról
- mindenkit folyamatosan tájékoztat minden tevékenységről a teljes létrehozási folyamat során
- a megvalósítási köröket alapul véve jár el
- találkozik a többi szomszédságszervezővel a SoNeC-hálózat találkozóin

A felelősséget vállaló tagok szerepe a körben

Minden működő SoNeC-ben számos szerepkör és feladat vár, mely a SoNeC tevékenységekhez függődik. A tevékenységek a szomszédok által elfogadott célokból egyetértéssel születnek.

- Amikor a feladat egyértelmű, a felelősöket nyílt választással választják meg a kör tagjai.
- Ha a feladatok ellátásához több emberre van szükség, akkor a SoNeC vezetésével alköröket hoznak létre. Az alkör szervezőjét (vezetőjét) nevezhetjük "Felelősnek".

A szomszédok szerepe

Egy adott helyen élő minden egyes ember szomszéd, és így egy SoNeC potenciális tagja.

- Minden szomszéd meghívást kap a saját SoNeC-je rendezvényeire és a kör találkozóira.
- Minden háztartást legalább egy felnőttnek képviselnie kell a felnőtt szomszédsági körben, vagy legalább az egyik alkörben.
- Az egy háztartásban élő gyermeknek és fiataloknak a saját korosztályuknak megfelelő kör találkozóin kell részt venniük.
- Lehetőség van arra, hogy a saját korosztály-specifikus körnek és egy vagy több tematikus alkörnek is tagja legyen.

Egy korosztály-specifikus kör vagy tematikus kör tagjaként saját témákat tűzhetsz napirendre, beszélhatsz minden napirendi pontba, feladatokat vállalhatsz, és részt vehetsz minden tevékenységben. Ha egy szomszéd nem tud vagy nem akar részt venni a körök ülésein, akkor a lehető leggyakrabban vegyen részt más SoNeC-rendezvényeken és -tevékenységeken.

4.2 Egy SoNeC indításának általános lépései

Ebben a fejezetben részletesen bemutatjuk a megvalósítás folyamatát. Egy tanúsított SoNeC-facilitátor és egy regionális megvalósítási kör tagjai foglalták össze a tapasztalataikat. A SoNeC elindításának három lehetőségét ismertetjük:

- A. Erős közösségi kapcsolatokkal rendelkező, helyi problémaközpontú szervezet, vagy szervezetek együttműködése, amelyek a fenntartható fejlődési célokra vagy hasonló globális célokra összpontosítanak.
 - ▶ **Civil szervezetek kezdeményezése**
- B. Egy önkormányzat vagy város kezdeményezése a SoNeC elindítására az adott közösség egész területén.
 - ▶ **Kormányzati kezdeményezés**
- C. A polgárok egyéni kezdeményezésével, akik meghívják saját szomszédaikat,
 - ▶ hogy alapítsanak maguknak egy Szociokratikus Szomszédsági Kört.
 - ▶ **Polgári kezdeményezés**

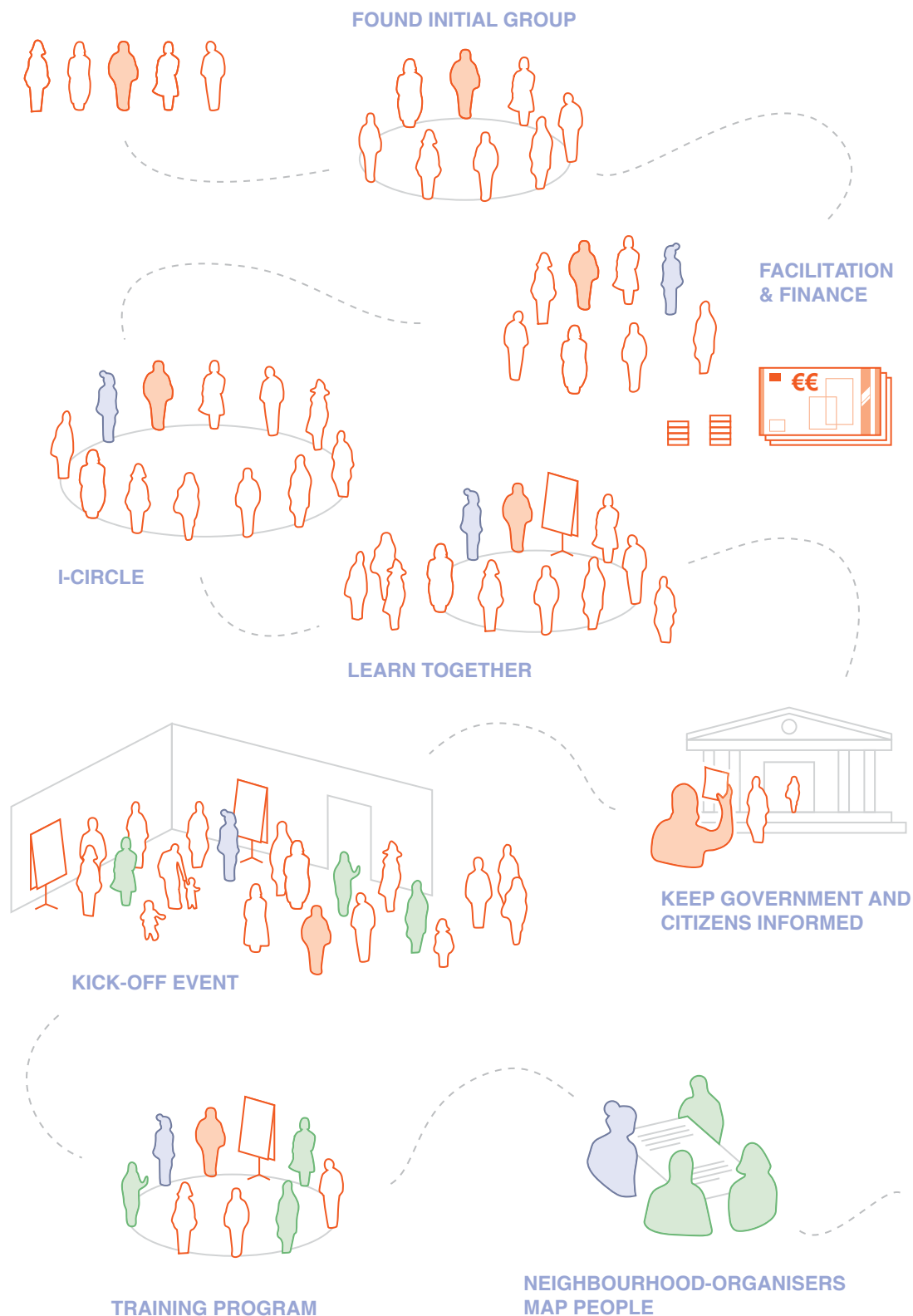
Megjegyzés: Egyéni polgárként érdemes a saját szomszédságoddal kezdened (C.). Ez később átalakulhat egy civil szervezet által vezetett kezdeményezésbe (A.).

Az alábbiakban bemutatjuk a SONEC megvalósításának módját az A) civil szervezetek, B) kormányzati és C) polgári kezdeményezés esetén.

4.3 A. Civil szervezetek kezdeményezése

Megvalósítási folyamat kidolgozása egy térség számára

Olyan nemzeti vagy regionális szervezeti összefogás esetén, amely a Fenntartható Fejlődési Célokra (SDG) összpontosít, vagy egy erős közösségi kapcsolatokkal rendelkező, helyi problémaközpontú szervezet, ez a rész vonatkozik.

5. ábra: A civil szervezetek kezdeményezési folyamata

- kezdeményező
- SoNeC facilitátor
- Szomszédsági szervező

FOUND INITIAL GROUP ... regionális csoport létrehozása

A kezdeményező feltérképezi a hatásterületet, amely lehet egy falu, egy kerület, egy város vagy meghatározott térség, hogy fény derüljön a kezdeti törekvések fókuszára. Ennek során meg kell találni azokat az embereket, akik személyesen is támogatni akarják az ötletet. Velük együtt lehet megalapítani a kezdeti csoportot.

FINANCE ... gondoskodni a költségvetés kiszámításáról és finanszírozásáról

Kezdeti csoportként ki kell dolgozni és meg kell állapodni a megvalósítás pénzügyi modellben. Ha a modell külső finanszírozást is tartalmaz:

- A helyi befektetők tájékoztatása a SoNeC-konceptióról példákkal és a támogatás elfogadásának lehetőségeivel kapcsolatban.
- Pályázat benyújtása egy vagy több támogatásra/szerződésre.
- Adott esetben tárgyaljon szerződésről a városi önkormányzattal.

FACILITATION ... SONEC facilitátor keresése

A keresés során meg kell határozni a SoNeC facilitátor pozícióját, függetlenül attól, hogy az adott személyt a milyen formában alkalmazzák:

- Független szakember
- önkéntes vagy
- a partnerszervezetek alkalmazottja (olyan szervezetek, amelyek elkötelezték magukat amellett, hogy a kezdeményezést munkaidővel támogatják).

A keresés fókuszálható mindháromra vagy csak az egyikre.

I-CIRCLE ... megtalálni a megfelelő embereket, és megalapítani a megvalósítási kört.

A SoNeC facilitátorral együtt most már megtalálhatod a végrehajtási kör potenciális tagjait, beleértve a befolyásos helyi polgárokat (csoportokat) és más szövetségeseket. A megvalósítási kör 10-12 emberből áll, akik a térség minél több ágazatát képviselik.

LEARN TOGETHER ... a SoNeC facilitátorral együtt többet megtudni a SoNeC-ről

A megvalósítási kör a szemlélettel való azonosulással kezdődik, a példák és azok alkalmazásának lehetőségein keresztül. Ebből kiindulva hozza létre

- a) a megvalósítás céljait (MIÉRT kell a SoNeC-et megvalósítani ebben a térségben).
- b) a térségben működő hálózatok és releváns érdekelt felek, szakértők és projektek feltérképezése
- c) a struktúrát (a szomszédságok száma és területi meghatározása, korosztály-specifikus körök,) és azt, hogy hogyan lehet az összes SoNeC-et egy SoNeC-hálózatba kapcsolni.
- d) a szomszédsági körök területei, hatáskörük
- e) a szomszédok bevonásának folyamata és a Szomszédságszervezők megtalálásának módja
- f) a szomszédságszervezők és a szomszédok képzésére irányuló oktatási program.
- g) a megvalósítás ütemterve (határidők, mérföldkövek).

KEEP GOVERNMENT AND CITIZENS INFORMED ... mint civil szervezetek konzorciuma megfelelően tájékoztatja a kormányt és az állampolgárokat.

Ezt a megvalósítási tervet a civil szervezetek konzorciumának, a polgároknak és a helyi önkormányzatnak kell majd prezentálni, hogy lehetőség legyen továbbfejleszteni és elfogadni. A civil szervezet a tervben meghatározottak szerint megkezdi a megvalósítást, és a folyamat során végig tájékoztatja az önkormányzatot és a polgárokat.

KICK-OFF EVENT ... az első területi eseményt "kick-off"-ként rendezik meg az összes lakos részvételével.

Az I-kör megvalósítási folyamata alapján különböző rendezvényeket, például nyitórendezvényeket, előadásokat, workshopokat, beszélgetős esteket stb. lehet szervezni, hogy minél több polgárhoz elérjen a hír. Ezekből és más tevékenységekből kerülnek ki az első szomszédságszervezők. A kick-off rendezvényektől kezdve minden érdeklődő szomszédot meg lehet hívni a képzésekre.

TRAINING PROGRAM ... képzések szervezése a szomszédságszervezők és az érdeklődő szomszédok számára.

A megvalósítási kör feltérképezi a térségben működő kezdeményezéseket és egyesületeket. Valószínűleg lesznek olyan csoportok, amelyek már most is próbálják megoldani azokat a problémákat, amelyekre a SoNeC is szeretne megoldást találni, mint például az "transition-town" kezdeményezések, "food-coopok", autómegosztó szolgáltatók stb. Ők lehetnek az első szomszédsági szervezők, és felhasználhatják szakértelmüket arra, hogy a saját hatásterületükön elindítsanak egy SoNeC-et, és másokat is bevonjanak a képzésbe.

A megvalósítási kör a térség vagy város erőforrásaira (meglévő szakértelemre) építve képzéseket hoz létre és bonyolít le a Szomszédságszervezők és szomszédok számára.

A képzések lehetnek például:

- Szociokratikus segítségnyújtás és csapatmunka
- Életvezetési és kommunikációs készségek (konfliktuskezelési módszerek)
- Közösségi szervezési készségek
- Az SDG-k és az Európai Értékek oktatása

Az érdeklődő szomszédok bejelentkeznek a képzésekre, vagy eljönnek az első szomszédságszervezői találkozókra. A nyitórendezvényeken a SONEC facilitátorok meghívhatnak minden érdeklődő szomszédot.

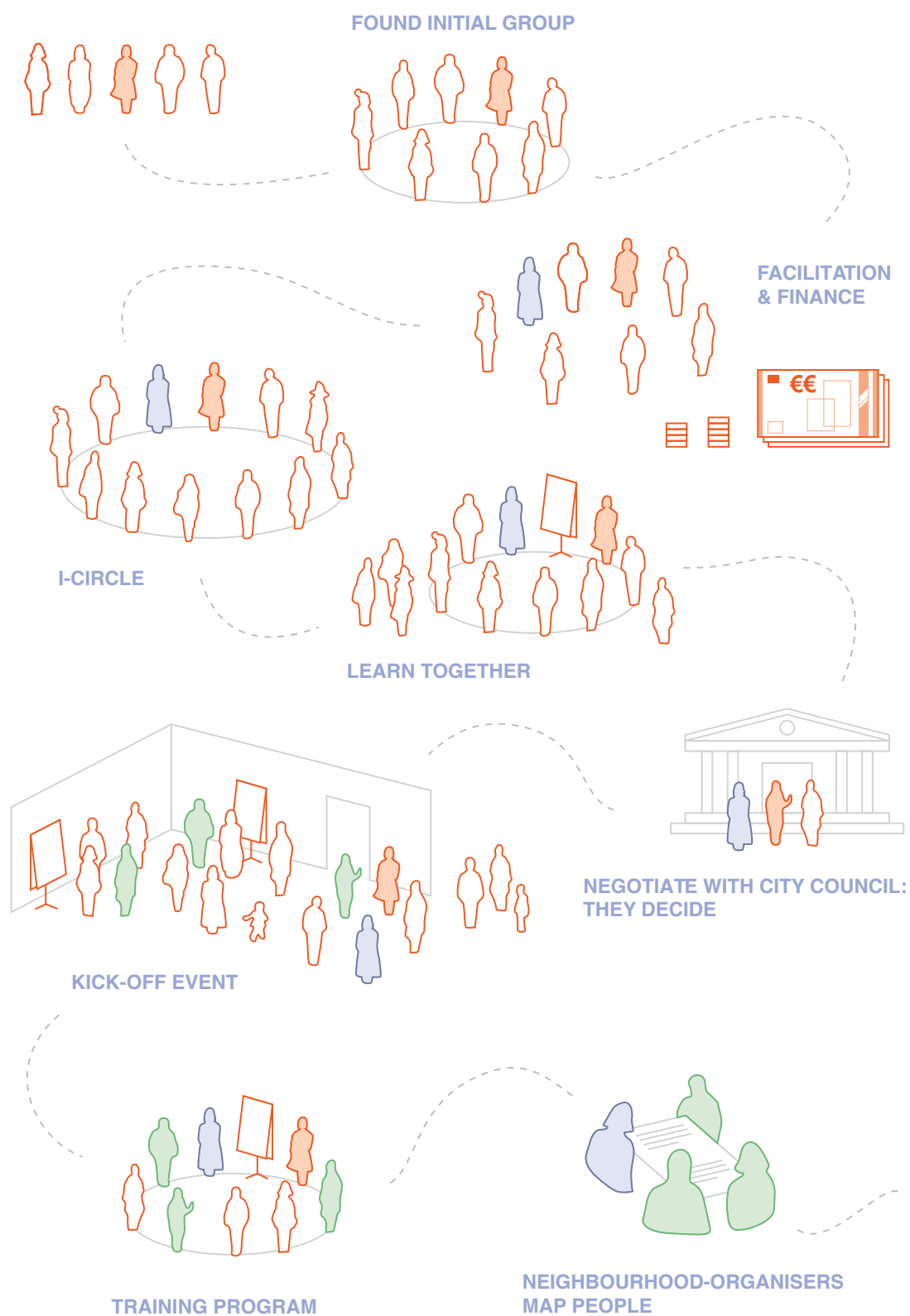
NEIGHBOURHOOD-ORGANISERS MAP PEOPLE ... A SoNeC szervezői feltérképezik a szomszédságukban élő embereket

Meg kell alakítani a szomszédságszervezők csoportját, és ismertetni a szomszédságszervezőkkel a (C.) Polgári kezdeményezésben leírt lépéseket.

4.4 B. KORMÁNYZATI KEZDEMÉNYEZÉS

Megvalósítási folyamat kidolgozása egy város vagy egy metropolisz számára

Amennyiben önkormányzati dolgozó kezdeményezi a megvalósítást, vagy olyan személy, aki viszonylag könnyen kialakíthat egy erős, pozitív kapcsolatot az önkormányzattal, ez a rész vonatkozik.

6. ábra: A KORMÁNYZATI KEZDEMÉNYEZÉS folyamata

- kezdeményező
- SoNeC facilitátor
- Szomszédsági szervező

FOUND INITIAL GROUP ... regionális csoport létrehozása

A városi tanács vagy a közigazgatás első embereként beszélni kell másokkal, és keresni olyan embereket, akik támogatják az ötletet. A kormányzati szerven belüli inspirált emberekkel létre lehet hozni a kezdeti csoportot az első lépések megtételéhez.

FACILITATION ... SONEC facilitátor keresése

A városában kezdeményező személyként vagy csoportként először is meg kell ismerkedni a SoNeC-konceptióval. Ha a döntés megszületett, fel kell kérni egy SoNeC facilitátort, aki az egész folyamatról és az indulásról szóló információkkal támogat.

FINANCE ... gondoskodni a költségvetés kiszámításáról és finanszírozásáról

Ha külső finanszírozásra van szükség:

Először üzleti modellt kell készíteni a SoNeC megvalósítására, és a városvezetéssel együtt pályázni a finanszírozásra. A pályázatnak tartalmaznia kell a városvezetés és a SoNeC facilitátor közötti szerződést.

I-CIRCLE ... megtalálni a megfelelő embereket, és megalapítani a megvalósítási kört.

Ha a finanszírozást jóváhagyták, akkor mint kezdeményező a SoNeC facilitátorral együtt meg kell határozni a potenciális tagokat, és létrehozni az egész városra kiterjedő megvalósítási kört, amely 10-12 emberből áll, akik a következők

- a kezdeti csoport tagjai
- választott polgárok
- választott érdekelt felek (pl. egy egyház képviselője, helyi orvos, iskolaigazgató)
- a polgármester
- az polgári részvétellel foglalkozó adminisztratív részleg vezetője
- és a SoNeC facilitátor

LEARN TOGETHER ... a SoNeC facilitátorral együtt többet megtudni a SoNeC-ről

A megvalósítási kör a szemlélettel való azonosulással kezdődik, a példák és azok alkalmazásának lehetőségein keresztül. Ebből kiindulva hozza létre

- a megvalósítás céljait (MIÉRT kell a SoNeC-et megvalósítani ebben a térségben).
- a térségben működő hálózatok és releváns érdekelt felek, szakértők és projektek feltérképezése
- a struktúrát (a szomszédságok száma és területi meghatározása, korosztály-specifikus körök) és azt, hogy a SoNeC-hálózatnak hol kell megvalósulnia
- a szomszédsági körök területei, hatáskörük
- a szomszédok bevonásának folyamata és a Szomszédságszervezők megtalálásának módja
- a szomszédságszervezők és a szomszédok képzésére irányuló oktatási program.
- a megvalósítás ütemterve (határidők, mérföldkövek)

NEGOTIATE WITH CITY COUNCIL: THEY DECIDE ...

A megvalósítási kör tárgyal a folyamatról a városi tanáccsal, a támogatókkal, a szövetségesekkel és a helyiekkel, és a tervet megfelelően átdolgozza. A városi tanács dönt a javaslat elfogadásáról. Ha megadják a jóváhagyást, megkezdődik a megvalósítási szakasz.

KICK-OFF EVENT ... az első területi eseményt "kick-off"-ként rendezik meg az összes lakos részvételével.

Elkezdődhet a döntéshozatali folyamat, melynek része a nyitórendezvény, ami minél több polgár bevonásával zajlik. A nyitórendezvényen és más eseményeken fogjuk megtalálni az első szomszédságszervezőket.

TRAINING PROGRAM ... képzések szervezése a szomszédságszervezők és az érdeklődő szomszédok számára.

A képzések szervezését lásd fent ...

NEIGHBOURHOOD-ORGANISERS MAP PEOPLE ... A SoNeC szervezői feltérképezik a szomszédságukban élő embereket

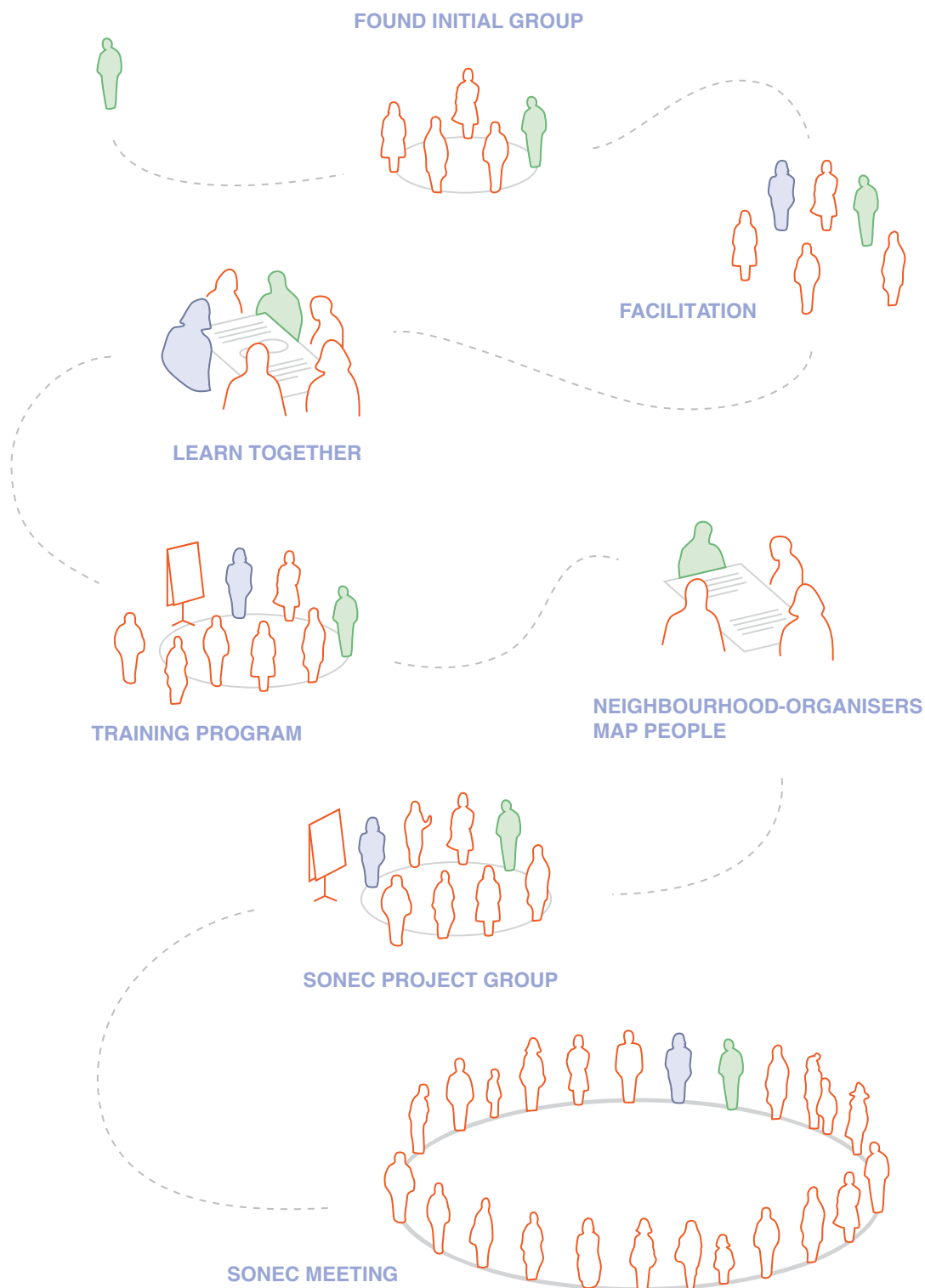
Meg kell alakítani a szomszédságszervezők csoportját, és ismertetni a szomszédságszervezőkkel a (C.) Polgári kezdeményezésben leírt lépéseket.

4.5 C. POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS

Megvalósítási folyamat kidolgozása a szomszédság számára.

Arra az elkötelezett, jó kapcsolatokkal rendelkező polgárra, aki úgy véli, hogy képes egy erős társadalmi összefogást létrehozni, és aki jó kapcsolatot ápol a városvezetéssel, ez a rész vonatkozik.

Megjegyzés: Egyéni polgárként érdemes a saját szomszédságoddal kezdened (C.). Ez később átalakulhat egy civil szervezet (A.) vagy kormányzat (B.) által vezetett kezdeményezésbe.

7. ábra: Egy SoNeC alapításának folyamata

● SoNeC facilitátor
● Szomszédsági szervező

FOUND INITIAL GROUP ... regionális csoport létrehozása

Egy személy vagy csoport, aki kezdeményező szerepet vállal a saját szomszédságában vagy városában, vállalhatja a szomszédságszervező szerepét. Az első lépés egy kezdeti csoport létrehozása, akik közösen megismerkednek a SoNeC szemlélettel.

FACILITATION ... SONEC facilitátor keresése

Ha meggyőződtek arról, hogy a SoNeC képes a szükséges változás folyamatát elindítani a szomszédságokban és a városokban, hívjatok meg egy SoNeC facilitátort.

LEARN TOGETHER ... a SoNeC facilitátorral együtt többet megtudni a SoNeC-ről

Az illető elmagyarázza a folyamatot, és közösen meg tudjátok tervezni a folyamat első lépéseit. Ezután már elegendő tudás áll rendelkezésetekre, hogy hogyan kezdjétek hozzá.

TRAINING PROGRAM ... képzések szervezése a szomszédságszervezők és az érdeklődő szomszédok számára.

A Facilitátorral együtt hozzatok létre egy képzési programot a szomszédságszervezők számára, hogy megismerjék a SoNeC négy fő tevékenységét:

1. közös társadalmi együttlét
2. fejlesztési projektek irányítása
3. közös képzés
4. meghatározott problémák megoldása közösen

Képzésekkel kapcsolatos további információk találhatók fentebb az (A.) pontban.

NEIGHBOURHOOD-ORGANISERS MAP PEOPLE ... A SoNeC szervezői feltérképezik a szomszédságukban élő embereket

A SoNeC facilitátorok támogatásával megkezdhetitek a helyi feltérképezési folyamatot. Keressétek meg az összes elkötelezett embert és projektet a környéketeken.

SONEC PROJECT GROUP ... a SoNeC-etek számára hozzatok létre egy projektcsoporthat.

Ezután meghívhatod az összes kiválasztott projektet és elkötelezett embert, hogy indítson egy projektcsoporthat a környéken. Ha a kezdeti csoport tagjai különböző városrészekben élnek, akkor a SoNeC megvalósítását két vagy három városrészben párhuzamosan is elkezdhetik, és ebben az első szakaszban támogatgatják egymást.

A projektcsoporthat tagjai megismerkednek a SoNeC-megvalósítási programmal a SoNeC facilitátortól, vagy (A.) és (B.) kezdeményezés esetén a térségi I-kör által. Megtanulnak szociokratikus csapatként dolgozni, megalkotják a saját SoNeC-tervüket (a térségben működő I-körrel összhangban), kitalálják a módját az összes szomszéd megszólításának az első eseményeken, amik lehetnek például utca-fesztiválok, teadélutánok vagy bármilyen más ünnepi rendezvény.

SONEC MEETING ... a projekcsoport megszervezi az első és a további SoNeC-találkozókat.

Amikor egy megbízható szomszédsági megvalósítási kör működik a környéken, amely jó társadalmi kapcsolatot ápol a legtöbb szomszéddal, és alaposan elsajátította a SoNeC alapjait, minden háztartást felkérnek, hogy küldjön egy képviselőt az első találkozóra, ahol hivatalosan is elindítják a SoNeC-jüket.

Az első találkozások során esetleg ...

- a SoNeC szemlélet rövid bemutatása és a szomszédság számára benne rejlő lehetőségek felvázolása,
- azonosítani a szomszédok által felvetett problémákat vagy a szomszédok érdekeit,
- kezdeti célok meghatározása és intézkedések kidolgozása.
- tanulmányozzuk a szomszédság történetét, különleges eseményeit, a múlt kiemelkedően fontos személyeit.
- feltérképezzük a lakosokat a jelenben, és megvitatjuk a felnőtt-, ifjúsági és gyermekkorok lehetséges struktúráját.
- alkörök létrehozása konkrét feladatokra és több szomszéd bevonása.
- elemezzétek az EU-értékekkel és a fenntartható fejlődési célokkal (SDG) kapcsolatos tapasztalatokat, tudást és erőforrásokat, hogy részt vehessetek konkrét képzéseken.
- térképezzétek fel a szervezetek, intézmények és projektek hálózatát, amelyekben a szomszédok közreműködnek és beszélgetsetek erről.
- folyamatos társas tevékenységek szervezése valamennyi szomszéd számára, ünnepi események és képzések szervezése.
- módot találni arra, hogyan lehet minden szomszédot, minden korosztályt bevonni a kör-struktúrába a döntéshozatalhoz, a projektek fejlesztéséhez és a problémák közös megoldásához. ...

A megvalósítási kör a SoNeC facilitátorok segítségével értékeli, hogy a SoNeC kísérleti projektjei hogyan működnek az egyeztetett keretek között. Ha további támogatásra van szükség, használd a megvalósítási kört.

4.6. SoNeC Hálózat

Ha sikerült a fent leírt módok valamelyikével megvalósítani egy SoNeC első lépéseit, akkor azonnal el kell kezdeni a hálózatépítést. Ehhez kérd meg a térségében működő kísérleti SoNeC-ek összes szomszédságszervezőjét, hogy hozzanak létre egy kört a tapasztalatcserére és egymás támogatására. Ezt a szervezői kört vezetheti a SoNeC facilitátor vagy az I-kör más tagjai. Ez fontos a kezdeti fázis támogatásához, hogy az összes tervezett SoNeC elindulhasson.

A konkrét feladatokat ellátó Szomszédsági Szervezők körével párhuzamosan minden SoNeC választ egy képviselőt nyílt választással, hogy 20-30 SoNeC-ből felépítse a SoNeC-hálózat körét a körzetében. Lépésről lépésre elkezdenek kerületi szintű programokat szervezni a SoNeC-jeik szükségletei alapján, amelyeket az I-kör felügyel és szorosan kapcsolódik az önkormányzathoz vagy a városvezetéshez.

Az egész életen át tartó tanulást és fejlődést a SoNeC Hálózati Kör fogja szervezni. Ez magában foglalja az SDG-eket, az EU-értékeket és más olyan témákat, amelyek fontosak a szükséges változási folyamatok szempontjából. Továbbá más szervezetek által szervezett képzésekhez is csatlakozhatnak a szomszédok az egyes szomszédságok közötti együttműködés érdekében.

A megvalósítási fázis után az I-kör átalakul monitoring körre, amely támogatja a SoNeC-ek folyamatos bevezetését egy városban vagy területen. Ha a kezdeti sikerek után a helyi önkormányzat hajlandó a partnerségi szintű együttműködésre, minden SoNeC-hálózati kör küldhet egy választott képviselőt egy monitoring körbe, ahol a polgárok és a kormányzat képviselői közösen konzultálhatnak.

5. A SoNeC-ben rejlő lehetőségek

A SoNeC hatása HELYI szinten

A településeken megvalósított SoNeC várhatóan növeli a társadalmi összetartozást, a szomszédok közötti bizalmat és szolidaritást, csökkenti a társadalmi elszigeteltséget és a konfliktusokat, kapcsolatot teremt a szomszédok között, és arra ösztönzi őket, hogy részt vegyenek az Európai értékek, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak (SDG) előmozdításában. A diszkriminációmentességet a SoNeC támogatja. A SoNeC várhatóan csökkenti a magányosságot és a kiszolgáltatottságot, és ez elősegítheti a fizikai és mentális egészséget. Képességfejlesztő hatással jár, és arra számítunk, hogy helyi szinten fokozódik a társadalmi szerepvállalás, mivel az emberek megfelelő eszközökkel, hálózattal és lehetőséggel rendelkeznek majd ahhoz, hogy hozzájáruljanak problémáik megoldásához. Ez végső soron az ellenálló közösségek építéséhez vezet.

REGIONÁLIS hatás

A SoNeC középtávon bízik a térségek lefedésében. Bármely LEADER-régió²⁰ vagy Agenda 21-régió²¹ kezdeményezheti. Az éghajlatváltozással kapcsolatos törekvések, mint például a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése, valamint más közérdekű célok támogathatók olyan polgári kezdeményezésekkel, mint az "food-coopok", a közösségi kertek és a "co-housing". A mi kezdeményezésünk, amely az összes polgárt megszólítja a szomszédságukban, beleértve azokat is, akik már részt vesznek ilyen típusú innovatív kezdeményezésekben, radikálisan megnövelné a polgári részvételt, és növelné hatékonyságukat.

Hatás EURÓPA szintjén

A SoNeC szemlélet összhangban van az Európai Értékek és Alapvető Jogok, valamint a Fenntartható Fejlesztési Célok (SDG) koncepciójával. Meggyőződésünk, hogy a Szociokratikus Szomszédsági Körök jelentősen hozzájárulhatnak ezek megismertetéséhez és megvalósításához.

Arra számítunk, hogy a Szociokratikus Szomszédsági Körök (SoNeC), mint a Szomszédsági Parlamentek európai változata, létfontosságú szerepet fognak játszani az Európai Értékek előmozdításában az éghajlati válság kezelésében. A SoNeC a tudás és az információ megosztásával, valamint a támogató hálózat és az ellenálló közösségek biztosításával utat mutat egy helyes hozzáálláshoz. Ehhez elengedhetetlen, hogy e szomszédsági körök csoportnormája és működése megfeleljen az Európai Értékekkel összhangban lévő alapelveknek, pl. tolerancia, kölcsönös tisztelet és diszkriminációmentesség, szolidaritás, nők és férfiak közötti egyenlőség. A szociokratikus közösségek építésének a Fenntartható Fejlesztési Célok elérése és az Európai értékek megvalósítása érdekében a szomszédsági körökben minden európai országban támogatnia kell az Európai Zöld Megállapodást, és a Párizsi Éghajlatváltozási Megállapodásnak való megfeleléshez kell vezetnie azáltal, hogy rugalmas társadalmi struktúrákat hoz létre a bizonytalan jövővel való megbirkózáshoz.

KÖVETKEZTETÉS

A különböző nemzeti és regionális társadalmi terek Európában a lakosság különböző társadalmi-strukturális jellemzőivel rendelkeznek (életkor, képzettség, jövedelem, háztartásnagyság, vallási meggyőződés stb.), és különböző fejlődési szakaszban vannak például a polgári részvétel, a demokratikus gyakorlatok, a polgárok szerepvállalása stb. tekintetében.

A SoNec koncepcióval olyan adaptálható keretrendszert hoztunk létre, amely valamennyi európai ország eltérő nemzeti társadalmi és politikai viszonyaihoz, valamint a különböző társadalmi-térbeli dimenziókhoz, illetve a városi és vidéki kontextushoz igazítható.

A SoNeC azért jött létre, hogy ellenálló közösségeket építsen, és képességeket fejlesszen azáltal, hogy az embereknek olyan ismereteket és új lehetőségeket ad, amelyekkel a Fenntartható Fejlődési Célok és az Európai Értékek különböző aspektusait sajátos életkörüzetükben tudják kezelni. A közösségek képesek lesznek a szociokrácia folyamatait felhasználva közösen dönteni, elősegítve a polgárok szerepvállalását és bevonását.

Ez a megközelítés és elméleti keret az első lépés a SoNeC megvalósítása és az ellenálló szomszédságok felé. A következő lépés a javasolt megvalósítási terv alkalmazása három kísérleti projektben, ezáltal tesztelve, értékelve és javítva azt.

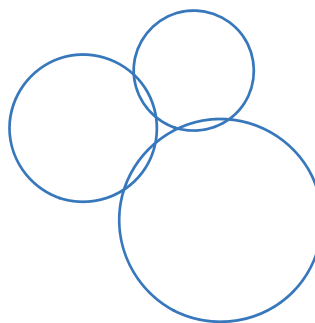
Így a SoNeC-hálózat elindulhat, és az első kísérleti projekteken keresztül segít kidolgozni a "best-practice"-nek megfelelő megvalósítási tervet. Mindenkit felkérünk, hogy indítsa el kísérleti projektjét, és ossza meg tapasztalatait a SoNeC-hálózatban.

Ha az önkormányzatok és a polgárok felfedezik a SoNeC-ben rejlő lehetőségeket, hosszabb távon jelentős átalakulás várható a fenntartható megélhetés és az ellenálló közösségek irányába.

FELKELTETTÜK ÉRDEKLŐDÉSED?

Lépj velünk kapcsolatba ezen a formon keresztül:

sonec.org/partners/questionnaire/

Kapcsolat

Ausztria:

Soziokratie Zentrum Österreich

www.soziokratiezentrum.at

info@soziokratiezentrum.at

VHS 15 - Rudolfsheim Fünfhaus

www.vhs.at/de/e/rudolfsheim

rudolfsheim@vhs.at

Magyarország:

Miutcánk Kft

www.miutcank.hu

info@miutcank.hu

Németország:

Büro für Nachhaltigkeit mit Geschäftsstelle Lokale Agenda Stadt Augsburg

www.nachhaltigkeit.augsburg.de/lokale-agenda-21/

agenda@augsburg.de

Görögország:

Evolving Cycles

www.evolvingcycles.com/

info@evolvingcycles.com

Hollandia:

Biotope City Stichting

biotope-city.net/

contact@biotope-city.net

Olaszország:

Laboratorio Sicilia 2030

<https://www.labsicilia2030.org>

labsicilia2030@gmail.com

Nagy-Britannia:

AFS Catalyst Ltd

afairersociety.com

hello@afairersociety.com

Források:

- ¹ Arnstein, Sherry R. (1969): A ladder of citizen participation. In: Journal of the American Institute of planners 35 (4), S. 216–224.
- ² Rosa, Hartmut (2020): Unverfügbarkeit. 2. Auflage. Berlin: Suhrkamp.
- ³ Plummer, Janelle (2013): Municipalities and Community Participation. A Sourcebook for Capacity Building. Hoboken: Taylor and Francis (Municipal Capacity Building Series).
- ⁴ Romme et al. (2018): From Competition and Collusion to Consent-Based Collaboration: A Case Study of Local Democracy. In: International Journal of Public Administration 41 (3), S. 246–255. DOI: 10.1080/01900692.2016.1263206.
- ⁵ John, Edwin Maria (2021): Hello, Neighbourocracy! Governance where everybody has a say. With the collaboration of John a. Buck: Neighbourhood Community Network (NCN). <https://leanpub.com/helloneighbourocracy>
- ⁶ Strauch, Barbara (2022): Soziokratie. Organisationsstrukturen zur Stärkung von Beteiligung und Mitverantwortung des Einzelnen in Unternehmen, Politik und Gesellschaft. 2. komplett überarbeitete und erweiterte Auflage. München: Verlag Franz Vahlen.
- ⁷ Rau, Ted J.; Koch-Gonzales, Jerry (2018): Many Voices One Song. Shared power with Sociocracy. Amherst, MA: Sociocracy For All.
- ⁸ Endenburg, Gerard (1992): Soziokratie — Königsweg zwischen Diktatur und Demokratie? In: Jürgen Fuchs (Hg.): Das biokybernetische Modell. Unternehmen als Organismen. Wiesbaden: Gabler, S. 135–147.
- ⁹ Ostrom, Elinor (1990): Governing the Commons. The evolution of institutions for collective action. 1. publ. Cambridge u.a.: Cambridge Univ. Press; Understanding knowledge as a commons. From theory to practice (2007). With the collaboration of Charlotte Hess und Elinor Ostrom. Cambridge, Massachusetts: Mit Press.
- ¹⁰ Christian, Diana Leafe (2003): Creating a Life Together. Practical Tools to Grow Ecovillages and Intentional Communities. With the collaboration of Patch Adams. Gabriola Island: New Society Publishers.
- ¹¹ Ostrom, Elinor (2009): Beyond Markets and States: Polycentric Governance of Complex Economic Systems. Nobel Prize Lecture by Elinor Ostrom. Stockholm, 2009.
- ¹² Arendt, Hannah ([1958] 2013): The human condition. London: University of Chicago Press.
- ¹³ IPCC 2022 [Sixth Assessment Report Impacts, Adaptation and Vulnerability](#)
- ¹⁴ A késő modernitás kifejezés segítségével Giddens annak a meggyőződésnek próbált hangot adni, hogy a modernizációs folyamatok a XX. század végére nemhogy befejeződtek volna, utat nyitva a posztmodern új korszakának, hanem épphogy csak elkezdtek kiteljesedni; Sík Domonkos (2011)
- ¹⁵ egy mozgalom ahol közösségek jönnek össze, hogy újra elképzeljék és újjáépítsék a világunkat. Hopkins, Rob (2009): The transition handbook. From oil dependency to local resilience. Reprint. Totnes, Devon: Green Books.
- ¹⁶ A közemberek sokszínű mozgalma szerte a világon, mely újra felfedezi és létrehozza a közjávakat, többnyire függetlenek a piacoktól és az államtól. Bollier, David; Helfrich, Silke (2019): Free, fair, and alive: The insurgent power of the commons: New Society Publishers.
- ¹⁷ <https://ecovillage.org/>
- ¹⁸ Glaser, B., & Strauss, A. (1967). The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research. Mill Valley, CA: Sociology Press.
- ¹⁹ [Az Európai Unióról szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata](#)
- ²⁰ “LEADER” is the acronym of an EU-Program and comes from the French term: LIASON ENTRE ACTIONS DE DÉVELOPPEMENT DE L’ECONOMIE RURALE. It means in English: Link between rural economy development actions.
- ²¹ Local Agenda 21 is a program of action that aims to develop a community or region in the direction of sustainability. The model for this municipal program of action is a global program adopted by the UN in 1992: Agenda 21.